

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Subotica, PÉNTEK, 1925 január 23

21. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

„Emlékezzünk régiekről“

Irta: Prokopy Imre

A *Bácsme gyei Napló* karácsonyi számának gazdag tartalmából bizonyára sok olvasó méltatta figyelmére azt az egymásután következő három cikket, mely a szerb-magyar mult szoros érdekközösségének, a két nemzet temérdek véráldozattal és közös szenvedéssel megpecsételt évszázados egymásraultalságának és az ezek nyomán kifejlődött kulturális kölcsönhatásoknak néhány érdekes fejezetét elevenítette meg.

A három tanulmányos cikk közül különösen *Ivić* Alexa egyetemi tanárnak a szerbek és magyarok közötti történelmi kapcsolatokról és *Radonić Jovan* egyetemi tanárnak és volt skupstinai képviselőnek, *Hunyadi János* és *Branković György* történelmi szerepléséről és közös akcióiról szóló tanulmánya kellett szélesebb körökben kellemes feltűnést. Nem azért, mintha a XV-ik század e mozgalmas korszakára vonatkozó kutatásai eladdig ismeretlen kútforrások feltárásával újszerű megállapításokban és eredeti összefoglalásban csúcsosodnának. Ilyesmire ők nem vállalkoztak, hanem beérték azzal, hogy a történelem tárgyilagosságával, az elfogulatlan krónikás lelkiismeretességével emlékeztessék a mai nemzedéket arra, hogy volt idő, amikor megbonthatatlan egyetértésben, egymást támogatva és egymással vetélkedve szállt síkra szerb és magyar a nyugati civilizáció védelméért; mikor magyar hűség, magyar erő és magyar bátorság segítettek visszaszerelni a szerb királyi trónt; mikor a sors fordultával a magyarnál találtak testvéri otthont az országot veszítette szerb fejedelem és menekülteket a hazájukból kiűldözött szerb hősök tizeirei, s mikor a közös sors mostohasága fölötti bánat és elkeseredés összetalálkozott a magyar hegedősök és szerb guzlások rezgő hurjain. Hogy voltak korszakok, mikor rokon kötelek, családi kapcsolatok fűztek egymáshoz szerbet és magyart, a királyi sarjtot a közvitétzig, a földesurtot a jobbágyig. Hogy volt idő, mikor a művészet, az irodalom és a tudomány művelésében kelt versenyre magyar a szerbvel, s egybeforrasztotta a lelkeket a közös törekvések nemes hevülete és a közös nekilendülések szent áhitata.

Régi dal ez régi dicsőségről!

Mily fölmérhetetlen távolság választja el ezt a multat, a megértésnek, a közös érdek diktálta egymásraultalságnak, az őszintén baráti viszonynak ezt a dicsőséges és nagy tettekben, értékes eredményekben oly termékeny multját a sivár jelen szinte kétségbeesítő reménytelenségétől! S milyen messzire esik a két tanulmányban megnyilatkozó nemes szándéktól, az azokból kiütözött megértés és testvériség humánus szellemétől az a sovíniszta tulzásba fogant mentalitás, mely megmetyeljezi közéletünket, áttörhetetlen gátat vet az

őszinte megbékülésnek és az ország népei erejének legiavát meddő, de annál szenvedélyesebb pártharcokban és céltalan hatalmi viaskodásokban pazarolja el!

S ilyen előzmények után vajjon hol és miben van meg a történelmi alapja és rugója annak, hogy a magyarságot, a mult édes testvérét, a közösen szerzett dicsőség és az erőtlen elbukás osztályostársát, a sirvayigadás évszázadokon át kenyeres pajtását új hazájában a törvényes, alkotmányos, sőt nemzetközi garanciák ellenére is a fegyverek erejével meghódított és így — ódon felfogással — jogfosztottságra kárhoyzatható ellenségként kezeljék? Mi szükség van arra, hogy a vajdasági magyarságot szívós következetességgel kirekesszék a községi, megyei és állami élet majdnem valamennyi funkciójából; hogy egy évezreden át vérrel és verejtékekkel áztatott földhöz való jogától az agrárreform egyoldalú megoldásával elüssék; hogy az anyanyelvén való tanulás lehetőségeit minduntalan korlátozzák és az anyanyelv szabad használatát a hatóságok előtt ugyszólván kisémmizzék; hogy a szakképzett, feltétlenül megbízható, kellő gyakorlatlalt bíró, esküt tett, s mindezek ellenére elcsapott magyar tisztviselők százait, az elbocsátott kvalifikált magyar munkások ezreit nyugdíj és végkielégítés nélkül a legnagyobb nyomorba taszítsák; hogy a magyar tömegeket az egyesülési és gyülekezési jog alkotmánybiztosítékából mindjobbán kizárják s ezzel a gazdasági, társadalmi, kulturális és politikai téren való szervezkedésük elé szinte leküzdhetetlen akadályokat gördítsenek? Mivel szolgált rá a változott helyzetbe bölcsen beilleszkedő magyarság, hogy minden lépését, minden ténykedését gyanakvó szemmel kísérik, s hogy minden alkalommal és minden áron a hűtlenség és megbízhatatlanság vádját akarják a nyakába varni?

Oh, én ismerem jól az erőszakos asszimilálás, a »fajvédő és honmentő« politika intranzigens hirdetőinek »népboldogító« (!) módszereit és a cél szentesítette eszközeit:

Und willst du nicht mein Bruder sein,
So schlag' ich dir den Schädel ein!

De akik így gondolkoznak és — nem ismervén el a mult kötelező voltát — cselekedeteikben csökönnyösen fittyet hánynak a történelem beszédes tanulságainak, miért nem teszik vizsgálódás tárgyává a nemzetiségek dotálta többi államok belső viszonyait? Ha ezt tennék, elfogulatlanul és tiszta indícciummal, hamarosan ráeszmélnének a háborgó kedélyüket lecsillapító, hazafias agyáyaikat eloszlató megállapításra, hogy az összlakosságnak alig egy 25-át kitevő magyarságtól nincs és nem lehet okuk féltetni az ország jövőjét, az állam biztonságát, s hogy az összes nemzeti kisebbségek kö-

zött éppen a magyarság a legszerényebb kívánságai és követeléseit megformulázásában, lévén az ő maximális programja olyannyira mérsékelt, hogy másutt még minimális programnak sem illenek be.

S ha hozzá még a lelkekben is tudnának olvasni, akkor megértenék végre azt is, hogy a magyarság politikájának csak egy elképzelhető reális célkitűzése van e hazában: a szerbség felé való orientálódás, az őszinte megbékülés, a teljes megértés az országos szerb pártokon át magával a szerb néppel, még pedig a törvény és alkotmány keretében, a maradék nélküli egyenjogúság alapján.

Nem kiváltságokat kérünk, nem kedvezményekről van szó, hanem a jogok teljességéről és a kötelességek azonosságáról.

A magyarság nem érheti be a minorum gentium lealázó szerepével, a másod- vagy harmadrendűség siralmas állapotával, a megtört helota kitarotottságával, hanem kulturájánál, képességeinél, munkateljesítményeinél és megbízhatóságánál fogva mint egyenrangú tényező részt kér és követel magának az állam megszilárdításának az összes jóliszeműek közreműködésére ráutalt munkájában.

Vajjon miért nem fonódhatnak egybe az országalkotó szerb nemzet munkája a magyarság államépítő munkájával?

Az ilyen, minden ízében lojális jelölgásra, az ilyen lelki diszpozíciókra talán mégsem helyes válasz az öbznanával való fenyegetődés és a kivételes rendszabályok alkalmazásának szüntelen hangoztatása, különösen most a választások küszöbén nem, mikor először nyílik alkalma a magyarságnak, hogy korrekt politikai elhelyeződésével és akaratának befolyásolatlan megnyilatkozásával hitvallást tegyen államlhűsége mellett.

Elvégre is nem vagyunk macedón kacsakok, hogy törvényen kívül helyezzenek, nem vagyunk forradalmárok, hogy az erőszak kényszereszközeivel letörjenek, és nem vagyunk összeesküvők, hogy folyton a kiutasítás és a börtön rémével leterrorizáljanak bennünket.

Akik a kötelesség kvintesszenciáját az »erős kéz« meddő politikájában keresik és a kancukat a jogar fölé emelik, azok átmenetileg talán némi helyzeti előnyt biztosíthatnak a maguk és pártjuk részére, de végzetesen vétének az ország vitális érdekei és az állam belső rendje ellen.

Az ország, s nem csupán egyik vagy másik párt javát szolgáló politika nemcsak az exigenciák, a pillanatnyi követelmények és szükségletek tudományává, hanem az előrelátás és az állandó jellegű alkotások művészeté is.

Az igazi állam bölcs művészeté nem a körtünetek fokozásában, hanem a felismert bajok gyógyításában és megfelelő preventív intézkedések megtételében kulminál.

Aki ezt nem érti és nem érzi, az lehet ügyeskedő faiseurje a politikai mestorkekedéseknek, napi sike-

rekre pályázó demagóg, fölényeskedő parlamenti taktikus, vagy körmönfont pártvezér, sőt miniszter is, de nagyon messzire esik attól a politikai talajtól, ahol a hivatott államférfiak teremnek. Csak Kleon és nem Perikles.

Már pedig a radikálist párt ősz vezére és a szerbség politikájának évtizedek óta leghatalmasabb irányítója az utóbbi fajtából való. Bár mennyire segítettek is a körülmények és bárhogyan kedvezett is nagyvrató tervének a szerencsés világpolitikai konstelláció, az kétségtelen, hogy elért eredményei révén nemcsak a szorosán vett szerb vagy déiszláv történelem egyik legnagyobb alakja, hanem európai mértékkel mérve is a XX. század egyik kimagasló státusférfia. Nem hiába nevezték el a Balkán Bismarckjának!

Csak hogy az ő nagysága nem az öbznanákban gyökerezik! A hírneves vezér meg a szerb nép nagytöbbségét képviselő pártja is a népjogok, az alkotmányos szabadság, a hamisítatlan demokrácia talaján nőttek nagyra.

Ezt a multat pedig nem lehet megtagadni, ezeket a dicső hagyományokat nem szabad könnyedén sutba dobni látszólagos eredmények kedvéért. A mult kísértet módjára visszajár, s mint intő jel vádolhat is. Lám, Clémenceau, a »père de la victoire«, a győzelem atyja, megtagadván multját, elvesztette a békét, és Hériot már merőben más utakon keresi hazája boldogulását. A szerb »pater patriae« is megnyerte a háborút. Hátra van még, hogy a békét is megnyerje. De nem ám az erőszakos kormányzati módszerek és a szabadságjogok megnyirbálásának jegyében, hanem egyesegyedül a tiszta demokrácia, az országot alkotó összes népek egymás megértésén alapuló igazi testvériségének megteremtésével.

Egy arabs mese a »szeszamról« regél, a varázslatos magról, mely megnyitja a kincseskamrák zárait.

Az ország kormányzásában a szeretet, a kölcsönös bizalom, a törvényszerűség, a jogegyenlőség, az emberiség szelleme, a haladásra törekvés és a szociális igazság a szeszam, az a hűvös szer, mely felpattantván a szívek és lelkek zárait, egy akarattá forrasztja össze a népmilliók ösztöneit és vágyait.

Ezt a szeszamot kell megtalálni és menten helyreáll a nyugalom, a békesség és megelégedettség szerte e hazában.

Emlékezzünk régiekről! . . .

Ne hallgassanak többé az ország sorsának intezői a feneketlen gyűlölködés, az indokolatlan bosszú mérgezett szavára, hanem kövessék a mult intő példáját és nyujtsanak végre őszinte szívvel békeujjsbot a makacsul félreismert és ártatlanul meggyötört magyarságnak!

Ha a multban mint két külön országnak független nemzete találkoztak egymással szerb és magyar, miért ne találkozhattak most is, amikor a sors kiűrkészhetetlen rendelkezéséből egyazon hazának egymásra utalt fiaitól van szó?

Reinitz Jakab csak felbujtó

Egy híres grafologus véleménye a nyolcszoros rablógyilkossággal gyanúsított szatmári kereskedőről

Reinitz Jakab, a nyolcszoros rablógyilkossággal vádolt szatmári kereskedő bűnyűgyének fe derítésére — mint a Bácsme gyei Napló is megírta — a nyomozó hatóságok grafologusok és okkultisták segítségét is igénybe vették. A nyomozás folyamán ugyanis semmiféle tárgyi bizonyítékot nem sikerült találni, amely Reinitz bűnösségét kétségtelenül igazolná, azonban a nyomozó hatóságok meg vannak győződve afelől, hogy a rendületlenül tagadó Reinitznek része van a rablógyilkosságokban.

A nyomozásban résztvevett Haas Ottó, a leghíresebb grafologusok egyike és aki — mint Budapestről jelentik — a napokban nyújtotta be szakvéleményét a rendőrségnek.

— Reinitz Jakab — közli a szakvélemény — egy öreg, szakállas, hitbuzó, tipikusan keleti jellegű zsidóember. Templomjáró, istenfélő, a családi életet szerető, simulékonymodoru, de emellett rendkívül szívós és vasakaratu ember. Első pillanatra jószívű köznapi polgárbenyomását kelti, de csak addig, amíg az üzletről nincs szó, mert ebben a percben már hihetetlen mértékben kifejlik benne a cinizmus, az egoizmus és a törhetetlen akaraterő.

— Irását alaposan szemügyre véve, a különböző vonalak alapján megállapítottam, hogy legfőbb jellemvonása a zárközöttség és az őszinteség teljes hiánya. Olyan nagymérvű színészkedési talentum, amely világhíres színészeknek is dicséretre válnék. Egoizmusából ered nagymérvű hazudozási hajlama. Irásán durva jelleg vonul végig: a pénz mindenekfeletti, mondja ez a fej.

— Mikor Reinitz az első bűncselekményt elkövette, érezhetett még lelkiismeretfurdalást, amikor azonban a nyomokat sikerült eltüntetnie, s mintegy gyárilag követte el bűnhámaratát, az a kis szék-

jellemvonás, amely még az első bűncselekmény elkövetése előtt kivillant, a sorozatos bűncselekmények elkövetése folyamán teljesen eldurvult. Ezt az írásai-ban durván végződő hajszál-onalak mutatták meg nekem. Az írás karaktere arra engedett következtetni, — a nyo-

mozóhatóságokkal ellentétben — hogy ő nem többszörös gyilkos: Reinitz csak fe bujtott a gyilkosságra. Annál pozitívab-ban nyomot fedez em fel azonban írásában arra vonatkozóan, hogy több esetben bujotta fel büntetésait a gyilkosságra.

Javul a pénz — drágul a kenyér

Ötven százalékkal emelték a pékek a kenyér és péksütemények árát

A dinár áremelkedése a gabona, liszt- és kenyérvárakban jelentékeny drágulásra vezetett. A liszt árát kilogrammonként egy dinárral emelték fel a detail-forgalomban és szerdán a szubotcai pékek meglepés-szerűen a kenyér kilójának az árát öt és hat dinárról hat és fél, illetve hét dinárra. A zsömlye árát egy dinárról másfél dinárra és kili árát ötven paráról hetvenöt parára emelték. A sütőiparosok ezt az áremelést kedden megtartott értekezletükön határozták el és arról egy körlevélben értesítették vevőiket. A körlevél azzal a merész állítással végződik, hogy az áremelést a sütő is támogatja.

A meglepő és egyes elsőrendű szűkségletet képező élelmicikkeküél ötven százalékra rugó áremelés okaira nézve informálódtunk szak-körökben és a kapott felvilágosítá-sok megegyeznek abban, hogy a liszt, illetőleg a kenyér és fehérsütemények árának drágítására nem volt semmi ok. A gabona-árak, elsősorban a buza és a tengeri ára az utolsó héten állandóan emelkedő tendenciát mutatott ugyan, ez azonban csak a dinár váltakozó árfolyamának a következménye.

A gabonaárak emelkedése keddig tartott és akkor érte el maximumát. A buza ára ezen a napon kedden 470 dinár volt, a prompt tengerié pedig 210 dinár. Szerdán ezek az árak 460-ra és 200 dinárra csökkentek.

csütörtökön azonban ismét a keddi színvonalra emelkedtek.

A gabona árának ez az emelkedése azonban tisztán csak arra vezethető vissza, hogy a dinár mult heti magas, a kilenc centimest is túlhaladó árfolyamáról fokozatosan visszaesett 8.40-re. A jugoszláv gabona-piac elsősorban a Csehszlovákia és olasz gabonapiachoz igazodik, a cseh koronában és a lirában pedig manok óta stabil a buza ára. Körülbelül nyolc napja már állandóan 126 cseh korona a buza ára és hogy az dinárban mégis emelkedik, annak egyedüli oka, hogy a dinár árfolyama az utóbbi napokban esett.

A buza áremelkedése azonban így is csak husz-három dináros méter-názsháznál és így épp ennek az emelkedésnek az okai folytán a liszt és kenyérvárak emelése teljesen indokolatlan, mert hiszen a dinár bel-földi vásárló ereje lényegesen emelkedett. De még ettől eltekintve se lehet jogosnak tartani a kenyér- és péksütemények lényeges áremelését, mert amíg a liszt kilogrammon-kint csak tizenöt százalékkal drágult, addig a fehér-sütemények árát ötven százalékkal emelték.

A Bácsme gyei Napló távol áll attól, hogy inar- vagy kereskedelem-ellenes magatartást tanúsítson, de ezt a megengedhetetlen áremelést mégis a legerélyesebben vissza kell utasítani, annál is inkább, mert a sütők és pékek ionak látták körözve-

nyükben a sajtó támogatására hivatkozni. Annál megengedhetlenebb ez az áremelés, mert az árdragítás elleni törvény értelmében élelmicik-kek árát nem szabad kartellszerűen emelni. Most pedig a pékek részéről minden komoly indok nélkül ez történt és ezzel a kenyér és fehér-sütemény ára a Vajdaságban Szubotci-cán a legdrágább. Ezt az önkényes áremelést — ha másképp nem lehet — hatósági uton kellene letörni.

Harding is bűnös volt a petroleum-panamában

Az amerikai szenátus elfogadta az amerikai bizottság jelentését

Newyorkból jelentik: A szenátus negyven szavazattal harminc ellenében elfogadta a petroleum-bo-rány ügyben kiküldött bizottság jelentését. A bizottság jelentése Shall belügyminisztert vádolni monaja ki-ában, hogy kölcsönök alakjában megvesztegetési pénzeket fogadott el. Súlyos vádakat tartalmaz a jelentés az akkori tengerészeti miniszter ellen, akiknek szemére veti, hogy a petroleumterületek rendelkezési jogát, amely ői illette meg, a belügyminiszterre ruházta. Harding akkori elnököt a jelentés szintén felelőssé teszi, hogy ebbe az orvuház-szó beleegyezett. Az egész ügyről megállapítja a bizottság, hogy nemcsak nagyarányu szol-s, h nem súlyos bűn a nemzet érdekei ellen is, mert az állam te-ületeiről megadott olyan petroleum-ot, amely a flotta számára szükséges tartalom lett volna. A szava-zásnál 26 szenátor nem szavazott. Nagy feltűnést keltett, hogy a jelen-tés elfogadása mellett szavaztak nem-csak a demokra-k, akik egy ellen-zéki párt tagjai, hanem hat függet-tenen szavazó szenátor is.

TUDJA-E...?

TUDJA-E, mi ez?

La practica del divorzio in Ungheria
Guida Giuridica

Prezzo 10 lire

Preutarski presso: Agenzia Ca.
Siroli—Corso Vitt. Emanuel. 1. Milano

Szinte naponta látjuk a fenti hirdetést a milánói világlapnak, a Corriere della Sera hirdetési rovatában. A szöveg ez:

A magyarországi válási törvény
Jogi kalauz

Aki nem ismeri az olasz házassági törvényt, annak ez a hirdetés meglehetősen rejtélyes s talán azt is képzei, hogy a jó talliának valami jogi szenvedélytől hajtva foglalkoznak a magyarországi törvénnyel. De nem ez a helyzet. Olaszországban a házasságoknak semmi körülmények között sem lehet elválniuk. Ha férfi és feleség nem tud együtt élni, akkor külön mehet lakni, de a férfi tartozik feleségéről gondoskodni és a feleség tartozik viselni férje nevét.

Akik nem képesek beletörödni ebbe és ni házasságot akarnak kötni, azok Magyarországra néznek. Ha letel-epszenek és megszerzik az állampolgárságot, akkor törvényesen elválhatnak, másodsor is házasságot köthetnek. A magyar paprika mellett tehát híres a magyar válási törvény is. Magyarországra az olaszok Gretna Greenje.

*

TUDJA-E, ki volt Karl Spitterer, az a német, svájci költő, ki most halt meg, azgastyánkorában, öszen s évekket ez-előtt a Nobel-díj elismerését kapta.

Lucernben éldegelt, egymás után írogatta könyveit, melvük számára a hal-hatatlanságot biztosították, de azért nem ismerte őt senki sem. 1914-ben az-

tán, mikor kitört a háboru, Zürichben Németország ellen beszélt. Ezt mondta:

— Nem elég, hogy Kain megölte Ábelt, Kain most még a terejében meg is rágalmazza testvérét.

Spitterert a svájciak mekkérték, hogy fejtsse ki részletesebben nézetét a világháborúról és erre nagy hallgatóság előtt negyven perces előadást tartott. Ekkor szerepelt először és utolszor politikailag. Ez a szereplése tetto ismerette a nevét. Németországban azóta egyetlen könyvét sem árusították, munkái el-tűntek a boltok kirakataiból, neve nem szerepel többé az iskolakönyvekben.

Egy törvényeségi bíró fia volt, fiatal-korában festegetett, zenélt. Bácsiben tanult és huszéves korában szentelte ma-gát végkép az irodalomnak, mikor megírta »Saul« című drámáját. Főműve a lázadó Prometheusról szól, melyet 1880-ban kezdett és annyiszor átdolgo-zott, hogy csak halála előtti években tette közzé végleges formájában. Ez a szabad lélek drámája. Az Ur angvala mezeiellenk Prometheus előtt, azt ajánl-ja neki, hogy fozadia el a békés, nyu-godt lelkiismeretet cserébe a lelkéért, mely semmiféle istent nem ismer és semmiféle törvényt nem tisztel. A után ezt visszautasítja, míg testvére elfogad-ja az ajánlatot és az isten angvala az emberek királyává teszi. Prometheus megevetően eltávozik innen, a hegyre megy, ott meglát egy nőt, »méltóság-ának vilámlásában«: Prometheusnak királyi és pralkodó lelkét, melynek a ti-lán hűséget esküszik. Szenvedés az évszék élet, de szép és jó szenvedés. Drámájának címe: Prometheus, a tűrő. Sokan azt állítják, hogy a német költő előbb emlékezett meg az emberfeletti emberről, mint Nietzsche.

Derülten, bölesen éldegelt, idilli nyu-galomban a családjával. Egy francia költő így jellemzi őt:

— Lucernben láttam Karl Spitterert. Gondelkzó arcu szürke szakállas fér-ti ballagon az elhagyott uccán, mind-két karján egy-egy kosárral. Kedd volt, piac-nap és a költő gyümölcsöt, főzél-

ket ment vásárolni. A nagy poéta, a büszke polgár, szóba ereszkedett egy-szerű emberekkel és hosszan érdeklő-dött a kofáknál, melyik a frissebb tojás.

*

TUDJA-E, hogy Berlinben három hó-nap óta minden áldott nap milyen titokzatos, lélczkzetállító rablások törté-nnek? Haifürtöket rabolnak, ismeretlen tettesek.

Fiatul, vagy nem fiatal, szép vagy nem is szép leányok hazamennek egy csunya este és siránkozva mesélik hoz-zátartozóiknak, hogy valaki — aki néha tagbaszakadt és nagyszakálás férfi, né-ha azonban cingár és borotvált — egy óvatlan pillanatban megragadta vállukat s ellőjjával lenvisszantotta hajukat. Mint-hogy pedig a merénylet következmé-nyeit másképp nem lehet rendbehozni, a kárvalott lányok másnap a fodrászhoz mennek és bubi-frizurát csináltatnak maguknak.

A berlini rendőrség a legnagyobb eréllyel nyomozta a merényleket, de minden eredmény nélkül. Egyre szapo-rodtak a titokzatos halvágók. Ujságok külön rovatot nyitottak az esetek szá-mentartására. Különös érdeklődést ger-jesztett egy fiatal tanítónő esete: az ő haját is lenvirta a szörny, de két héten belül minden egyes tanítványát is. Ré-gi, tisztos német családekkban gnyosan emlegettek már a rendőrséget, a köz-társasági rendőrséget, arra hivatkozva, hogy buzeg ilvesmi nem fordulhatna elő akkor, ha nem szocialisták uralkod-nának.

Most azonban nyitásra jöttek végre a titoknak.

Egyik legutolsó áldozat, egy diáklány, előző megmondolatlanul, a rendőrségre futott, hogy ott előadja a merényletet, de annyira regényes történetet mesélt el, hogy a rendőrtiszt közelébről is megvizsgálta a meglamadottat, mikor kiderült, hogy a diáklány kis-táskájában ujságpapírra csomagolva ott van az el-rabolt halvált.

Ezután, hogy az esetet a rendőrség nyilvánosságra hozta, nem igen fordult

elő több merénylet. Azok a lányok, akik bubi-frizurát akartak maguknak csinálni, egyszerűen lenvítették a hajukat.

A bubi-frizura különben egyre hódít Berlinben. Egy ujságíró arra vállalko-zott, hogy statisztikát csinál. Tanulmá-nyozta a közönséget sok estén át a színházban, száz meg száz cukrászdát, mozi-t járt be, megkérdezett fodrászok-ka, fésülönöket, napokon át utazott zsufelt földalattin, bátran dacolva fér-iek, völegények fenyegető tekintetével, de most elkészült a nagy művel.

Megállapítja, hogy a bubi-frizura nap-ról-napra jobban hódít. Berlin előkelő negyedében sokkal inkább, mint a sze-cény negyedben. A nyugati városrészekben a nők 16%-a már bubi-frizurát hord, szóval sokkal kevesebben, mint Amerikában, sőt a kevésbé vagyonos városnegyedekben a százalék 7-re vagy 5-re esik. De azért nem kell kétségbe-esni: a bubi-frizurát a jövő.

*

TUDJA-E, hogy milyen különös tár-saság alakult egy kis olasz városban, Rutinóban? Meglakították az agglégé-nyek szövetségét. Alig hogy híre fut-módott ennek, egész Olaszországból ez-rével és ezrével ostromolták meg a szövetséget az új jelentkezők, annyira, hogy a titkárnak irodát kellett nyitnia, munkaerőket szerződtetni, hogy az ostromló levelekre válaszolhasson. Ek-kor mutatta a szövetség a gyöngeség első jelét, amennyiben elvei ellenére egy gépirónót is leszerződtetett.

Szűlszter éjszakáján a szövetség ünnepléves ülést tartott, melyen föl-lvasták alapszabályait elénkeltek him-nuszát és a diszlokómán mezeiuent egy pap is. Az agglégények elnöke, Michel-angelo Lombardi erkélyről beszélt a nagy tömegnek. Kitértásra, hűségre buzdítva mindenkit, emlékeztette a leg-első, legszentebb kötelességre, mely tiltja a násülést. Sok tag nagyobb ösz-szegett ajánlott föl a szövetségnek, hogy két havi folyóiratot indíson »Agglégény« címen.

K. D.

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

Kartyák, a ruszinszkói autonomista parasztság vezére, mint ismeretes, pár hónappal ezelőtt memorandumot nyújtott be a Népszövetséghez, amelyben azt kérte, hogy a békeszerződés alapján Ruszinszkói autonómiáját állítsa helyre. A memorandummal — mint a Narodni Osvobozeni írja — a napokban foglalkozott a Népszövetség genfi állandó bizottsága, amely a memorandumot egyhangulag elutasította. Az indokolás szerint a memorandum aláírói csak vádakot soroltak fel anélkül, hogy állításaik igazolására konkrét adatokat és bizonyítékokat sorakoztattak volna föl.

*

Naggyarádon, mint annak idején mi is közöltük a hatóságok két hónapra bezúntatták a református egyház heti lapját, az Egyházi és Iskolai Szemlét. A lap amelyet Debreczeni István magyarszalontai református lelkész szerkeszt, újabb iskolai sérelem címmel cikket akart közölni, amelyben szóvá akarta tenni a magyar felekezeti oktatás ellen tervezett újabb sérelem rendszabályokat. A cikk amelyet a cenzura inkriminált, így végződik: »A kisebbségi tanulóknak 3-4-szer annyit kell tanulniuk, mint az ugyanazon osztálybeli román diáknak. Ezáltal testileg, lelkileg kifáradva, megtörténnek ki az iskolából és vajjon a társadalomnak és az országnak hasznára lehetnek-e ezek az élettelen árnyszemélyek? Vajjon hazafias szempontból helyese-e ez a kényszer? Ezerszer nem és nem! A lehetetlen lelki és testi kínzásoknak kitett kisebbségi tanuló nap-nap után, percről-percre hibáztatni és gyűlölni fogja a román államot, amelynek jóindulatából annyit keserűséget és fájdalmat kellett elszenvedni az iskola padjaiban. Emlékezzünk rá, hogy az amerikai vendégek távozásakor a miniszter megígérte, hogy sérelmeinket át fogja nézni és a hol lehet orvosolni fogja. Ime az ígéret beváltása! Ha ilyen az orvoslás, köszönjük, de nem kérünk belőle! Vagy talán inkább büntetés akar lenni, amiért panaszkodni mertünk? De akkor né várja tőlünk senki, hogy a megértést munkáljuk és hogy tulságosan elégedettek legyünk.«

*

A Slovák című lap, amely Hlinkák politikáját támogatja, cikket közöl, amelyben szó van arról is, hogy Szlovénkóban a hivatalfőnöki állások legnagyobb részét csehekkel töltik be. Jellemzésül elmondja, hogy Szlovénkó egyik községében egy járási főnök működik, aki a forradalom előtt Prágában kéményseprő volt. Helyettese, szaktársa: kályhás, aki 1919-ben avanszált hivatalnokká. Ilyen szaktekintélyek mellett — írja a Slovák — nem csoda, hogy a járásban kizárólag a kémények és a kályhák vannak rendben, a közigazgatás, viszont az ebekhamin-cadjára került.

*

Az erdélyi magyarság új politikai orientációjáról ír ismét a kolozsvári Keleti Ujság. Közli Pál István székelyudvarhelyi főesperes nyílt levelét, amelyben az ősz főpap a románsággal való sürgős megbékülésre hívja fel a Magyar Pártot. A Keleti Ujság a nyílt levelhez a következő megjegyzéseket fűzi: »A népeknek kulturája, gazdasági hívatásuk is van azon kívül, hogy többségi vagy kisebbségi jelzőket adott rájuk a történelem. A haragot fuvó és kölesönösen hamis hangú feszültségben könnyen nyúlnak fel robbanó szenvedélyek s ahelyett, hogy valahol egymásnak az igényeit elismerni kezdenék, az elnyomásnak és elnyomatottságnak mindkét félre áldatlan viszonya kap jogtalan, fejlődésellenes, civilizációt fojtó erősítést. A népek életstílus-

nem is veszi magára ezt az éles farkasszemhelyzetet. Nem a két nép tartja az enyhíthetetlen feszültséget. Az ősz lelkész-szenátor, az öreg pap, az őszintén beszélni akarás hangján, békítgetni kívánó szóval így írt a levél-

ben: — Mondjuk hát no, hogy a hivatalos románság és magyarság. Mert hiszen ami a népeletet illeti, ahol alkalom van egymással érintkezni, az eléggé szívélyes. De mégis némileg ezt is feszélyezi, hat reá, ha látja, tudja a hi-

vatalos merevséget. Habár kétségte-
nül a hivatalos ridegségre is lassankint enyhíthető, fog hatni a társadalmi szívélyesség. Csak egy mai már úgy meguntuk ezt a lassúságot, hogy szeretnénk egy kissé gyorsítani.«

Közzétették a Radics zsebében talált horvát-magyar szerződést

Az okmány szerint a horvát népképviselő elnöke és a magyar kormány képviselője között Londonban megegyezés jött létre — Horvát-magyar szövetség a horvát önállóság kivívására

Az iratot csak Radics írta alá

Beogradból jelentik: A belügyminisztérium folytatja a Radicsra nézve kompromittáló okmányok közzétételét. Eddig főleg a szovjet-kormányval fenntartott összeköttetésre vonatkozó iratokat publikáltak, most

közzéteszik annak a szerződésnek szövegét, amelyet Radics állítólag a magyar kormány képviselőjével kötött.

Sem a szövegből, sem az aláírásból nem derül ki, hogy ki az, aki a magyar kormány nevében Radics-sal tárgyal, a belügyminisztérium azonban hangsúlyozza, hogy az okmány nagyon fontos lehet, ha Radics állandóan a zsebében hordozta.

A szerződés szövege a következő:

— Attól a szándéktól vezetettve, hogy egységes együttműködéssel biztosítsák Középeurópa konszolidációját és meggyőződésén arról, hogy a szerb kormány elviselhetetlen jogtalanságai folytán a konszolidáció kemoly veszedelemben forog,

a szerzők felek elérkezettnek látják az időt arra, hogy a horvát nép elnyerje önállóságát és lerakja alapjait Horvátország és Magyarország jövő viszonyának a Népszövetség irányelveinek megfelelően.

A horvát nemzeti képviselő elnöke, Radics István és a magyar kormány képviselője Londonban 1923. november 3-án a következő alapelvekben egyeztek meg:

1. A magyar kormány képviselője és a horvát népképviselő elnöke megegyeznek abban, hogy Horvátországnak civileg pacifista eszközökkel kell önállóságát elérnie és minden rendelkezésére álló védekező fegyvert fel kell használni, ha a szerb nép a horvát nép existenciáját fenyegetné.

A horvát népképviselő elnökének véleménye szerint ez az eset akkor következne be, ha a szerb kormány, amely Horvátországot most is elnyomja, további megpróbáltatásokat tenne az élet-, vagyon- és személyi biztonság ellen.

2. Pacifista célokkal híven a horvát népképviselő elnöke meg fogja tenni az utolsó kísérletet, hogy a horvát állam szuverenitását ábról szerb faktorokkal való tárgyalás útján érje el. Abban az esetben, ha ez a kísérlet legkésőbb három hónapon belül nem sikerül, akkor megegyezünk abban, hogy előkészítjük azt az együttműködést, amit úgy az egyik, mint a másik fél részéről szükségesnek tartunk.

E célból végrehajtóbizottságot alakítunk, amely Horvátország, Szlavónia, Bosznia, Macedónia, Montenegró és Albánia kép-

viselőiből fog állani és a melynek feladata lesz, hogy megállapítsa a munka sikeréhez szükséges direktívákat és ellenőrizze ezeknek betartását.

A horvát népképviselő elnöke kijelenti, hogy hajlandó ezt a végrehajtóbizottságot megalakítani és alkalmas módon fenntartani az összeköttetést a bizottság és a magyar kormány között.

Ha azt kívánják, hogy ebbe a bizottságba vonjanak be magyar elemeket is a Bácska, Bánát és Baranya területéről, akkor a magyar kormány hajlandó ilyen értelemben befolyást gyakorolni ezen a területen lakó honfitársaira.

3. Ugy a magyar kormány, mint a horvát népképviselő elnöke meg van győződve arról, hogy már most fel kell hívni az olasz kormány érdeklődését a horvát törekvések iránt és hogy biztosítani kell ennek a kormánynak jóakaratu magatartását. A horvát népképviselő elnöke különösen törekedni fog arra, hogy tisztázza a horvát nép és Olaszország közti viszonyt és hogy a fennálló ellentétes érdekeket kiegyenlítsse. Ami a fiumei kérdést illeti, barátságos megegyezés után rendezendő ez is. A magyar kormány kijelenti készségét arra, hogy az erre vonatkozó követeléseket tanácsaival elősegíti.

4. Mindkét fél nagy fontosságot tulajdonít annak, hogy a bolgár kormánnyal megegyezés időn létre, hogy tekintetben vállalja a közvetítő szerepét és vállalkozzék a horvát ajánlat elintéztására.

5. Ami a többi országgal való akciót illeti, mindkét fél megegyezik abban, hogy meg kell nyerni egyes döntő politikai személyiségeket és informálni kell a sajtót stb. A magyar kormány hajlandó minden ilyen akciót erkölcsileg támogatni és a sajtópropagandát irányítani.

6. A magyar kormány megszüntetnek tekinti az 1868. évi magyar-horvát kiegyezést és elismeri Horvátország, Dalmácia és Szlavónia jogát államhatáraihoz.

7. Minthogy a régi ezeréves állami és nemzeti határ Magyarország és Horvátország között, ahogyan az 1918-ban fennállt, a legjobban megfelel a földrajzi, néprajzi és gazdasági viszonyoknak s minthogy mindkét állam biztonságát garantálja, azt a szerződő felek elvben megtartják. Tekintettel a Mura szigetének földrajzi és néprajzi viszonyaira és tekintettel arra a körülményre, hogy e vidék lakossága már annyi alkalommal horvátnak vallotta magát.

Magyarország elismeri tényleg e sziget Horvátországhoz való tartozását.

A horvát népképviselő elnökének véleménye szerint ugyanilyen érte-

lemben külön tárgyalandó le Prekamurje horvátartozandóságának kérdése is. Ennek felvételét illetően, hogy az ottani lakosságnak alkalom adassék arra, hogy horvátartozását népszavazás útján döntse el. A magyar kormány képviselője tudomásul veszi az elnök és követelését és kötelezi magát arra, hogy egy hónapon belül megkapja erről kormány határozatát.

8. A magyar kormány kötelezi magát arra, hogy a horvát kisebbségnek Magyarországon különös védelmet nyújt és megadja a legszélesebb jogokat. Horvátország köteles ugyanezeket biztosítani a területén élő magyar kisebbségnek.

9. A magyar kormány nyomatékosan kijelenti, hogy a maga részéről semmiféle területi követelést sem állít fel Fiume tekintetében.

10. Horvátország Magyarországnak szabad utat biztosít Fiuméhez, valamint a hozzá tartozó többi kikötőkhöz.

11. Abban az esetben, ha Szerbia végrehajtja Horvátország amputációját, Magyarország hajlandó elismerni a horvát önálló köztársaságot, mielőtt a nagykövetség tanácsában képviselt bármely nagyhatalom képviselője ezt megteszi. Addig is hajlandó nemhivatalosan az összeköttetést felvenni.

12. Ha Horvátország felvételét kéri a Népszövetségbe és ez a kérdés napirendre kerül, a magyar kormány szavazatával támogatni fogja a felvételt és törekedni fog ehhez megnyerni a Magyarország iránt barátságos államokat.

13. Ha a horvát köztársaság megalkalul, mindkét fél hajlandó politikai és katonai szövetséget kötni önállósága és függetlensége védelmére, továbbá gazdasági szövetséget, a legnagyobb kedvezménynek alapján.

14. Mindaz, amit jelen szerződés magában foglal, szigorúan titokban marad. Az esetben, ha a titoktartás okai megszűnnek egyes államokkal szemben, ez a szerződés, mindkét fél előzetes beleegyezése után, egyes barátságos államokkal közölhető, esetleg nyilvánosságra hozható.

15. Ez a megegyezés azonnal életbe lép. A szerződő felek fenntartják maguknak azt a jogot, hogy a szerződést olyan megállapodásokkal is kibővítsék, amelyek Horvátország függetlenségének előérését meggyorsítják.

Radics ellen hazaurulási vádat emel a kormány

A Politika értesülése szerint kormánykörökben elhatározták és a legutóbbi minisztertanácsban is szóvá tették, hogy Radics Istvánt hazaurulásért helyezik vád alá. A kormány, a bíróságok határozataira való tekintet nélkül, megint gathatatlán abban meggyőződésében, hogy Radics bűnös. Ezért a kormány a rendel-

sére álló dokumentumok alapján Radicsot hazaárulásért is vád alá helyezi, ami magától vonja mind az ok elzárását is, akik Radics segítői voltak — a horvát parasztpárt főbizottságának tagjai, akik aláírták a különböző határozatokat — és így újból le fogják tartóztatni azokat is, akiket a bíróságok most felmentenének. A hazaárulási vádirat kidolgozására a *Politika* értesülése szerint illetékes helyen már kiadták a rendeletet, úgy, hogy a Radics elleni akció rövidesen új fázisba lép.

Drinkovics miniszter az obznana kiméltelen végrehajtása ellen

Drinkovics tarcánékküli horvát miniszter most érkezett Beogradba Dalmáciából és nyilatkozott az obznana végrehajtásáról. Drinkovics megállapítja, hogy az obznana Dalmáciában, Horvátországban, Boszniában a kormány intenciói ellenére hajtják végre, mert nemcsak a Radics-párti vezetőket, hanem a horvát tömegeket is üldözik. Ez az eljárás nem kívánatos eredményeket idézett elő. Kijelentette meg Drinkovics, hogy *elíteli a kormány olyan tagjait, akik az egész kabinet intencióit ellentétes munkát fejtenek ki.*

A Radics-párti vezetőket újabb letartóztatásának részletei

A horvát parasztpárti vezetőinek szabadlábra helyezéséről és ezt követő újabb letartóztatásáról Zagrebi jelentések a következőképpen számolnak be: A bíróság határozatát a vizsgálóbíró hirdette ki dr. Macsek és társai előtt. dr. Trumbics Ante védő jelen volt, aki ezután szórt a bírósághoz. A törvényszék ítélt a rendőrség már előzetes letartóztatásáról, napról napra a Radics-párti vezetőket szabadlábra helyezésük esetén adták át a rendőrségnek. Dr. Trumbics, amikor erről értesült, felkérte a rendőrfőnököt, aki kérdésére kijelentette, hogy a letartóztatottak ellen újabb adatok merültek fel, amelyekre vonatkozólag ki kell őket hallgatni. A védő kifejtette, hogy a rendőrség eljárása ellenkezik a báni szék határozatával, amely elrendeli, hogy a gyanúsítottak ellen a vizsgálóbíró folytassa le az újabb vizsgálatot. A rendőrség szerepe tehát csak arra szorítkozhatik, hogy újabb bizonyítékokat bejuttasson a vizsgálóbíróhoz. A rendőrség — mondotta Trumbics — valószínűleg arra számított, hogy a tábla teljesen beszűnteti az eljárást és ezért készült fel az új letartóztatásra.

Délben hirdette ki a vizsgálóbíró a határozatot, amelynek meghallgatása után a vádlottak elfogyasztották ebédjüket a bíróság fogházában. Ezután rendőrök és detektívek átvezették őket a szomszédos rendőrségi fogházba. Ebben az időpontban nagyszámú csendőrség és rendőrség zárta el a törvényszék környékét. A törvényszék Petrijnska-uccai kapuját elzárták a járőrök elől. Ezen a kapun vezették ki dr. Macseket és társait, akiket hatalmas emberfölösleg kísérték a fogházba. A tömeg eljenezte Radicsot és Ma-

cseket. Dr. Predavec ezt kiáltotta a tüntetők felé: „Rendőrök kíséretük bennünket is Zagrebbe, akár csak Pribicevicset!”

Zagreb uccáin a késő esti órákig tüntetések voltak, de rendezésre nem került sor.

A táblai határozat indokolása

A báni szék határozatának, amellyel a vizsgálat kiegészítését rendeli el, indokolása kimondja, hogy a törvényszék szabályszerűen járt el, amikor az addig bejuttatott bizonyítékok alapján megszüntette a vizsgálatot.

A rendőrség — mondja az indokolás — későn és apránként

nyújtotta be a bizonyítékokat, még pedig nem eredetiben, hanem másolatban. Nagymennyiségű orosz brosurát is csatolt a rendőrség, amelyeket nem fordítottak le és nem tanulmányozták át. A bűntényeket nem konkretizálták.

Erért a báni szék elrendeli, hogy az új bizonyítékokat a vizsgálóbíró vizsgálja meg, állapítsa meg azok hitelességét és vegyen valomást róluk a gyanúsítottaktól.

Mint hogy a báni szék úgy találta, hogy a rendőrség nem tartotta meg a bizonyítékok szövegét, elrendeli, hogy valamennyiüket hiteles másolatok szövegére vezessék szabadlábra.

Álmában fojtották meg Kodelkát

Lederer né újabb kihallgatása

Budapestről jelték: A vizsgálóbíró a legközebbi napokban helyszíni szemlét tart a Pozsonyi házaspár Tölgyfa-uccai lakásában. Ezen a helyszíni szemlén most már véglegesen tisztázzák a Kodelka Ferenc meggyilkolásának körülményeit. Már az első helyszíni szemle alkalmával kételkedtek abban, hogy Lederer revolverrel lötte volna a hentesmestert és rögtön arra gondoltak, hogy valami sokkal csendesebb módon oltották ki Kodelka életét. A Margit-körúti katonai fogházból kiszivárgó hírek szerint Lederer már beismerte, hogy Kodelkát a felesége álmában fojtotta meg.

Lederer Gusztávnét szerdán délelőtt zárt automobilon átvitték az ügyészség fogházából a rendőrségre, hogy a pozsonyi rendőrség adatainak ügyében kihallgassák. Az aszonyt Radocsay kapitány elé vezették. Lederer né az „Onkel Reichert”-ről tudni sem akart. Tagadta, hogy valamikor is látta volna, vagy vele járt volna Pozsonyban. Tagadta azt is, hogy bécsi szállásadóját meglopja és hogy Ledererék pusztaföldemesi birtokán lopott. Azt beismerte, hogy Lederertől 1913-ban, tehát még a házasság előtt

gyermekét született, de az a szülés után nyolc órával meghalt.

Az eredménytelen kihallgatás után Lederer né Boros István meggyilkolása ügyében is kihallgatták, azonban semmit sem sikerült kivenni belőle. Lederer né után ismét visszavitték az ügyészség fogházába.

Makkay Jenő ügyészségi alelnök, a Lederer-ügy referens ügyésze, egyébként csütörtök délelőtt küldte át vádindítványát Bubits Jenő vizsgálóbíróhoz. Ugyancsak csütörtökön kerültek át a vizsgálóbíróhoz a katonai ügyészségtől újabban átküldött iratok, amelyek közül azonban a vizsgálóbíró meglepetésére ismét hiányoznak a legfontosabb és a nyomozásra döntő fordulatot bíró iratok. Így Lederernek azon vallomása is hiányzik, amelyet a csendőrségen tett. Sok egyéb fontos iratot sem küldött át a katonai hatóság, amelyeket pedig a polgári hatóságok ismételtén kértek.

Bubits Jenő vizsgálóbírónál fekszenek Lederer Sándornak beszerzett magánlevelei is, amelyekből a vizsgálóbíró a bankhivatalnok személyére próbált világosságot deríteni.

Polgármesterek egymás ellen

Harc a becskeréki villanytelep körül — A becskeréki közgyűlés éjjeli határozatai

A szerdára összehívott becskeréki közgyűlés közvetlenül éjjel előtt két nagyjelentőségű indítványt fogadott el.

Kimondotta ugyanis a közgyűlés, hogy fölkéri a vármegyei alispánt, indítson vizsgálatot annak kiderítésére, milyen kár érte a várost abból, hogy a villanytelep átalakítási munkálatai a múlt évben másiel hónapig szüneteltek. A másik indítvány elfogadásával pedig arra kötelezte a városi tanácsot, hogy az 1921. év óta egymást felváltó városi tanácsok végzett munkájáról tegyen részletes jelentést.

Ez a két határozat szorosan összefügg egymással. Mindkét indítvány egyik etápiá csupán annak a küzdelemnek, melyet a város két egymást felváltó polgármestere, Alekszics Bogoljub és Berberszki György s a két polgármester pártjával folytatnak egymás ellen.

Krizsanov Pál városi főszámvévő, aki az indítványokat beteriesztette, felszólalásában azt a vádat emelte a Berberszki rezsim ellen, hogy a villanytelep átalakítási munkálatainak szüneteltetésével sok százezer dinár kár érte a várost, amelyet a mulasztóknak meg kell téríteniök. A felszólalás szerint Berberszki egyedül csak azért szüntette be a munkát, mert azt az előző polgármestere alatt kezdték meg.

Hivatalos helyen a határozatról annak előzményeiről a következőket mondották:

— A város tulajdonában lévő vil-

lanytelep építését 1924 tavaszán kezdték meg és ősszel kellett volna befejezni. A vállalkozó napi 500 dinár poenálé megfizetésére kötelezte magát. ha a munka idejében el nem készülne. Berberszki polgármester azonban, aki szeptember 26-án foglalta el állását, október 13-án beszüntette a munkát és így a város elesett a kikötött bánatpénztől is. Amikor Alekszics polgármester hivatalba lépett, a villanytelep igazgatója közölte vele, hogy három transzformátor már teljesen kitért. Ekkor úra kezdték a munkát és egy transzformátorházba

már beépítették. A főszámvévő jelentése szerint ha három hónap előtt befejezték volna a munkát, akkor csak egy áramfejlesztő gének kellene működni, holott így három gépre van szükség, ami körülbelül 250.000 dinár költségkülönböt jelent fűtőanyagban.

A tanács egyébként már elkészült a Berberszki két polgármesterségéről szóló jelentésével, amely szerint Berberszki első polgármestersége alatt 1.639.000 dinár deficitje volt a városnak. A hidak ez idő alatt elhanyagolt állapotba kerültek, a vághíd hűtőköszüléke elromlott úgy, hogy a városnak 8.000.000 dinárt kellett ezekre beruháznia. Berberszki második polgármestersége alatt beszüntette a városi fürdő és villanytelep építését és megkezdte az utak javítását, a mit fedezet hiányában abba kellett hagyni.

Acseh és morva püspökök

szolidaritást vállalnak a szlovenszki püspökökkel

„A pásztorlevél merénylet a köztársasági alkotmány ellen”

Kassáról jelentik: Ismeretes az a kulturharc, amely a szlovenszki püspökök karácsonyi pásztorlevele nyomán kitört és amelyben most új fordulat állott be. Amíg ugyanis Kordács prágai hercegérsek betiltotta a pásztorlevél további kihirdetését, addig most a cseh és morva püspökök szolidaritást vállaltak a szlovenszki püspökökkel. Az erre vonatkozó rendkívül érdekes nyilatkozat, amelyet a cseh és a morva püspökök Kordács prágai hercegérsekkel az előzőn valamennyien aláírtak, szerdán reggel jelen meg a cseh és szlovák nyelvű lapokban és többek között a következőket mondja:

— A szlovák püspökök 1924 dec. 26-án kiadott pásztorlevelének nyilvános gyűlésekben és a napisajtó egy részében is olyan motívumokat tulajdonítanak, amelyek a pásztorlevél szövegében nem foglaltatnak és amelyeket az aláíró püspöki méltóságok egyéni karaktere is kizár. Megragalmazzák a püspököket, hogy a néppárt számára készítik elő a választásokat s terükre roják, hogy kulturharcot kezdenek a köztársaság ellen. Szó nem lehet a köztársaság intézménye ellen tanúsított engedetlenségéről, vagy a közrend megzavarására irányuló szándékról. Ha a szlovenszki lelkeseket hivataluk gyakorlatában korlátoznák, mi kötelességünk nek fogjuk érezni, hogy velük szolidaritást vállaljunk.

Déner István volt csehszlovák miniszter a püspökök e nyilatkozatával kapcsolatban kijelentette, hogy ez a püspöki nyilatkozat az államot gyökereiben támadja meg. Az egyház nem respektálja alkotmányunkat — mondotta Déner — és köztársaságunk alaptörvényeit. A pásztorlevél, amelyet most kibocsátotak, azon az elven alapszik, hogy

a hívó köteles a gyónásnál a papnak elárulni a titkos választáskor követett eljárását.

Ez a pásztorlevél, amelyen most a püspöki kar szolidarisan mondja magát, merénylet a köztársasági alkotmány ellen. A püspöki levél az egyházat az állam fölé akarja állítani, így tehát hatalmi kérdésről van szó, amelyet államnak szó nélkül tűrnie nem lehet.

Négy évi fegyházra ítélték Papp Istvánt

A suboticei adóhivatal sikkasztója a bíróság előtt

Csütörtökön kora reggel valóságos népvándorlás indult meg a törvényszéki palota felé. Rendkívüli érdeklődés nyilvánult meg Papp István suboticei városi adóhivatali díjok sikkasztási bűntényének tárgyalása iránt. A főtárgyalási terem már jó félórával a tárgyalás kezdete előtt teljesen tömve volt hallgatósággal. Különösen sok nő volt jelen, fiatal, csinos asszonyok és leányok egész színes táborra gyülekezett össze és ők voltak a főtárgyalás legizgatot-

tuk oda a számsor végére.

Az elnök: Ki ellenőrizte magát?

A vádlott: Senki.

Az elnök: Mit csinált a 2000 dinárral, amit először kivett a pénztárból.

A vádlott: A legszükségesebb dolgokat szereztem be. Később 10-20.000 dináros összegeket vettem el. Aztán a múlt év nyarán, augusztus 29-én a 200.000 dinárt egyszerre. Ez este 7-8 között történt, egyedül követtem el a lopást.

Nem sikerült tőzdespekuláció

Pontban 9 órakor nyitotta meg a tárgyalást. Lovics István törvényszéki elnök a főtárgyalást.

A bírói emelvény előtt ott állott kissé sápadtan, de egyébként hideg nyugalommal, szinte közömbösen Papp István. Jó megjelenésű, fegyelmezett tartású fiatalember, kis angol bajusszal. Hosszu, sötét szürke télikabát van rajta, alatta divatos szabású, elegáns világoszürke zakkóöltöny. A mély kivágást mellény alatt ragyogóan fehér ingplasztikon látszik, schminaj-nyakkendő és kemény gallér van rajta. Egész magatartásán meglátszik, hogy megszokta a közönség előtti mozgást és nem feszélyezi, ha rászegződnek a szemek. Megszokta mindezt a színpadról. Mintha igazolni akarná, hogy jó műkedvelő színész volt.

Csendes hangon mondja be személyi adatait. Szülei nem élnek, nőlen, 24 éves.

A műkedvelő-társulat elnöke

Az elnök: A vádat ismeri. Bűnösnek érzi magát?

Mielőtt a vádlott erre a kérdésre felelne, engedelmet kér, hogy a télikabátját levethesse. Az engedélyt megkapja. Közelebb lép a bírói emelvényhez és kissé tompán hangzó, nyomott hangon így válaszol a bűnösség kérdésére:

— Bűnösnek érzem magam, de csak kis mértékben.

Az elnök: Mit tud felhozni védelmére? Mondjon el mindent, milyen módon és hogyan követte el tettét.

A vádlott: Előbb ideiglenes napidíjas voltam a városnál. Azt megelőzőleg kereskedősegéd voltam. Apám, anyám nem volt, schomnan sem részesültem sem anyagi, sem erkölcsi támogatásban. Céloom és vágyam az volt, hogy biztos álláshoz jussak és ezért léptem be a városba. Eleinte 480 dinár volt a havi fizetésem: 1921-1922. évben segédkönyvtáros lettem az adóhivatalban és amikor az adópénztárnokot politikai okokból felfüggesztették, átvettem a pénztárkezelést. Mint fiatalember társaságba kerültem, résztvettem műkedvelői előadásokon és színészi tehetséget éreztem magamban. Különböző szerepeket játszottam és 1923-ban kezdtem szervezni egy szláv műkedvelői társulatot, amelynek 100-150 tagja volt már. Én voltam a társulat elnöke és ügyvezetője és az ezzel járó sok munka majdnem minden időmet igénybe vette. Sokat kellett reprezentálnom és ez sok pénzbe került, sok pénzt emésztett fel.

Az elnök kérdéseire aztán elmondja, hogy az első összeg, amelyet az adóhivatali kézi-kasszájából kivett, 2000 dinár volt. Sokáig habozott, amíg erre elszánta magát. Majd részletesen ismerteti az adópénztárnál divó ügykezelést és kijelenti, hogy soha sem rovan-csolták, sohasem ellenőrizték.

Fogpiszkáló, mint kasszakafes

Az elnök: Mikor történt az első lopás?

A vádlott: 1923. év augusztusában. A kézi-pénztárban 5000 dinár volt. Nagyon könnyen lehetett a pénztárt ki nyitni. A nagy Wertheim-szék előtt a fogpiszkálóval nyitottam ki. A pénztári bevételi listámban az elvett összeget mindig levontam az összeadásból, a végösszeget ugyanis csak ceruzával ír-

tuam a tervem, hogy elmegyek a tőzsdére és a tőzsdén játszom a pénzzel. Akkoriban sok pénzt nyertek a tőzsdén és én akkor megvettem ezt a pénzt, amit az adóhivatali pénztárból elvittem. Amikor Szubotícáról a pénzzel elmentem, Kelebiánál léptem át a határt. Egy ismerős találtam, aki kettős birtokos és határátlépési igazolványa van. Ez segített át a határon. Minden baj nélkül feljutottam Pestre és a Wesselényi-utcában vettem ki egy hónapos szobát, ahol el is fogtak. Pesten elmentem a tőzsdére és 150.000 dinárért vettem részvényeket. Hosszra, áremelkedésre játszottam. Egyszerre jött a kontremín és jött a nagy krach és azokat is bezárták, akik a részvényeimet vették. Részvény nélkül maradtam és 100.000 dinárt elvesztettem.

Majd elmondja, hogy Budapesten Boros Lajos, — egy barátja, — nevén jelentette be magát. Már régebben megszerezte magának Boros Lajos keresztlevelet, erkölcsi bizonyítványát és iskolai bizonyítványait. Ezekkel igazolta magát. A tőzsdézés mellett a régi ambícióját is ki akarta elégíteni, beiratkozott a Rózsahegy-i Kálmán színésziskolájába.

— Kértek ott magától valami bizonyítványt?

— Nem kértek semmit, csak nagy tandíjat. Félmillió volt a tandíj egy hónapra.

— Mikor tartóztatták le Budapesten?

— 1924. szeptember 27-én. Késő este történt. Éppen a színházból tértem haza lakásomra. Alig voltam néhány percig a szobámban, amikor kopogást hallottam az ajtón. Azt mondtam: Tessék! Erre két titkos rendőr lépett be a szobába és azt mondták: Maga Papp István és ezzel egyidejűleg egy arcképet mutattak fel. Mindjárt gondoltam, hogy valaki elárult. Bevitték a rendőrségre, 45.000 dinár és 4.700.000 magyar korona volt nálam.

Ezzel véget ért a vádlott kihallgatása, amely egy órát vett igénybe és megkezdődött a tanúkihallgatás.

Nem ellenőrizték az adópénztárt

Az első tanú Nedeljkovics Milorád városi pénzügyi tanácsos. Ismerteti az adóhivatal ügykezelését. Kijelenti, hogy ha az ellenőrzés jó lett volna, az első 2000 dináros sikkasztásnál rájötték volna a dolgra. De közvetlen főnökei vakon bíztak Papp Istvánban. Kujundzics Antun, adópénztárnok, a következő tanú. Most fel van függesztve állásától. Az adópénztári kezelést és a vádlott hivatali beosztását ismerteti.

Kihallgatták még tanúként Sinkovics Géza városi adópénztárost, Vidakovics János volt városi adóhivatali főnököt, Szuvajdasics Sándor városi főszámvevőt és úv. Weber Frigyesnét, akinél Papp István négy évig lakott, elenitve csak mint szobabérlő, aztán teljes el-látásra.

A perbeszéd

A tanúkihallgatás után megkezdődött a perbeszéd.

Vasúlevics Ljuba dr. államügyész azzal kezdi a vádbeszédet, hogy szakbíróság előtt nem tartja szükségesnek

egy beszélni, mint esküdttörvény előtt és nem akar színes képet festeni a háború utáni erkölcsi romlásról. A bíróságnak ennél az esetről nem lesz nehezebb itéletet hozni. Az eset tiszta és világos: közokirathamisításról, hivatali sikkasztásról és betöréssel lopásról van szó. Mindez bizonyítva van. Enyhítő körülményeket egyáltalában nem lát felforgogni. A büntetlen előélet itt nem enyhítő körülmény, mert közhivatali viselőnél ez előfeltétel. A beismerés szintén nem enyhítő körülmény, mert a tényállás anélkül is tisztázva van. Az ellenőrzés hiánya sem enyhítő körülmény, sőt a vádlottra nézve súlyosbító, mert nem csak pénzt lopott, hanem főnökei bizalmát is meglopta. Ellenben súlyosbító az, hogy hivatali, közpénztárkezelő volt a vádlott, továbbá az összeg nagysága és hogy a kár nem térült meg. Szigorú büntetést kér.

Dr. Zvonimir dr. védő szintén nem kíván beszélni az erre az esetre nem alkalmazható. A vádlott anyai szeretet és apai irányítás hiánya miatt nem tekinthető felelőtlennek. Ideális céljai voltak. A hivatalban nem ellenőrizték és alkalom szűli a tolvajt. Rámutat, hogy olyan Wertheim-szekrényben tartották a pénzt,

amelyet egy fogpiszkálóval ki lehetett nyitni. Ha ezt és az ellenőrzés teljes hiányát tekintjük, akkor valóban hálásnak kell lenni a vádlottnak, hogy nem vitt el milliókat, mert ezt éppen olyan könnyen megtehetné volna. Kéri az enyhítő körülmények figyelembevételét.

Az ítélet

A perbeszéd után a bíróság ítélethozatalra vonult vissza.

Amíg a bíróság tanácskozott, a terem megtöltött közönség, — főleg a hölgyek, — lázas izgalomban tájalgatták és kérdegették, hogy mi lesz a büntetés.

Negyedórai tanácskozás után bevonult a bíróság és Pavlovics elnök kihirdette az ítéletet, amely szerint a bíróság bűnösnek mondja ki Papp Istvánt közokirathamisítás büntetésében, amelyet azért követett el, hogy magának anyagi hasznot szerezzen, továbbá betöréssel lopás büntetésében és ezért négy évi fegyházra ítélte.

Az ügyész a minősítés miatt felelősséget vállal az ítélet súlyosbításáért. A bíróság elnöke a felelősséget jelentett be az ítélet súlyosbításáért. A főtárgyalást Déli 12 órakor zárta le.

amelyet egy fogpiszkálóval ki lehetett nyitni. Ha ezt és az ellenőrzés teljes hiányát tekintjük, akkor valóban hálásnak kell lenni a vádlottnak, hogy nem vitt el milliókat, mert ezt éppen olyan könnyen megtehetné volna. Kéri az enyhítő körülmények figyelembevételét.

Az ítélet

A perbeszéd után a bíróság ítélethozatalra vonult vissza.

Amíg a bíróság tanácskozott, a terem megtöltött közönség, — főleg a hölgyek, — lázas izgalomban tájalgatták és kérdegették, hogy mi lesz a büntetés.

Negyedórai tanácskozás után bevonult a bíróság és Pavlovics elnök kihirdette az ítéletet, amely szerint a bíróság bűnösnek mondja ki Papp Istvánt közokirathamisítás büntetésében, amelyet azért követett el, hogy magának anyagi hasznot szerezzen, továbbá betöréssel lopás büntetésében és ezért négy évi fegyházra ítélte.

Az ügyész a minősítés miatt felelősséget vállal az ítélet súlyosbításáért. A bíróság elnöke a felelősséget jelentett be az ítélet súlyosbításáért. A főtárgyalást Déli 12 órakor zárta le.

Szövetség a szovjet bekerítésére?

Titokzatos francia-lengyel szerződés

Párisból jelentik: A kamara ülésén folytatták a külügyi vitát. A kommunista Cachin a genfi jegyzőkönyvről beszélt és hangsúlyozta, hogy Franciaország az egyetlen állam, amely ezt a jegyzőkönyvet aláírta. Az Egyesült Államok nem írják alá, Anglia szintén a dominiumokra való hivatkozással vonakodik aláírni. Hasonlóképpen visszautasította Olaszország is az aláírásnak még csak a gondolatát is. A genfi jegyzőkönyvnek semmiféle gyakorlati eredménye nem volt.

Cachin ezután éles kritika tárgyává tette a megelőző kormánynek a szovjet

irányában folytatott politikáját. A szovjet — mondja Cachin — különben még nincs túl minden veszélyen, hiszen Franciaország szövetkezett Lengyelországgal Oroszország bekerítése céljából.

Herriot válaszában kijelentette, nem engedheti meg, hogy a kamarában ilyen állítás elhangozzék. Igaz, hogy Franciaország baráti viszonyt tart fenn Lengyelországgal, de semminemű bekerítő szándékát Oroszországgal szemben nincs, Franciaország támogatója a kisállamoknak, hiszen ezeknek is joguk van a népfőnyhez.

Súlyos vádak a szovjeterítéletben

Írásban kikézbessítették a csongrádi bombavető pörének ítéletét

Budapestről jelentik: A csongrádi bombamerénylet ügyében meghozott törvényszéki ítéletet — hónapokkal a főtárgyalás befejezése és az ítélet kihirdetése után — most kikézbessítették ki írásban a feleknek.

Az ítélet szövegének nyilvánosságára hozását nagy érdeklődéssel várták, mert a fölmentés indokolása az ítélet szóbeli kihirdetése után tudvalevőleg nagy feltűnést kellett: a belügyminiszter védelmére kelt az indokolásban megtámadott közigazgatási közegeknek, az igazságügyminiszter a bírói funkcionáriusok ügyében foglalt állást, a sajtó és a parlament az indokolással kapcsolatosan viták színhelye lett, két fegyelmi vizsgálat is megindult, úgyhogy a közérdeklődés a végsőkig felfokozódott és mindenütt kíváncsian várták az ítélet írásban kiadandó hiteles indokolását. Az izgalom, amely a szóbeli kihirdetés után támadt, az írásbeli közlés után előreláthatólag még fokozódni fog.

Az indokolás ugyanis megsemmisítő kritikát gyakorol a nyomozatot végző Diószeghy János miniszteri tanácsos, valamint a szegedi rendőrkapitányság vezetői és nyomozóközei, a szegedi fogházorvos, és a vizsgálóbíró ténykedésére is.

A belügyminiszter arra utal, hogy a sokkal enyhébb szóbeli ítéletek alapján is megindultak a vizsgálatok, hogy közegeinek védelmére keljen, illetőleg fegyelmi eljárást indítson ellenük. Ez a fegyelmi eljárás tudvalevőleg éppen a napokban tartotta Diószeghyt és társait.

Az indokolás határozottan ki-

mondja, hogy a vádlottak beismerő vallomását a perrendtartás títo rendelkezései ellenére, részben igazságtalannak, részben súlyos test bűntudásból álló erőszakok, és állbírási kihallgatásokkal és egyéb kényverszereszközökkel kényszerítették ki a vádlottakból. Megállapítja továbbá, hogy dr. Regdon Károly börtörvos vallomása nem volt figyelembe vehető, mert ha nem is látott a vádlottakon kíséreltetett nyomonokat, az orvosszakértő szerint mégis megtörténhetett; megállapítja, hogy Piroka Györgynek az a vallomása, hogy Weber Árpád rendőrkapitány bikacsokkal az utcába ütött, tanuvallomásokkal valószínűsítve van; megállapítja, hogy a nyomozás egészben aggályos volt; megállapítja, hogy a vádlottak alaposan védekezhettek volna, hogy nem tudták, hogy a vizsgálóbíró előtt állanak, mikor beismerő vallomásukat fentartották; megállapítja, hogy a védelem silányon bizonyította a vádlottak ártatlanságát; megállapítja, hogy Sinkó László sokkal gyöngébb testalkatú, sőt hogy a gránátot az emeleti ablakon át a terembe dobhatta volna és végül megállapítja, hogy az ítélettel szembeni jogorvoslati jogukat a vádlottakat fel kellett volna nyitni, mert megindult bizonyíték a főtárgyaláson nem kerültek elő.

Ez a feltűnést keltő indoklás, amelyről még bizonyára sok szó lesz, megállapíthatóan teljes értékben figyelembe vette a védelem érvelését, szemben a vád részéről produkált bizonyítékokkal.

CIRKUSZ

Ballada

A londoni readórság letartóztatta Normann Thora földbirtokost, aki — mint megírta — bestialis módon meggyilkolta menyasszonyát, Mery Lecameron gépirónőt és feladta a holttestét. A hullát egyes részre egy tyúkketrecben akadták rá, csak a fejét nem találták.

Miss elment a vőlegényhez
Három és félnegy között.
Történt sok csók, ámde mindez
Illembe nem ütközött.
Verivell,
Verivell,
Ölölkeztek Meryvel.

Vőlegény szólt: — „Haugyudu, én
Keressem e kegyeket,
Cv. kípuzsi az se rossz, de
Fróbáljunk már egyebet”.
Verivell,
Verivell,
Pftj, mit akart Meryvel!

„Shoking”, -- mondta a menyasszony, --
„Nem vagyok, Sir, oly ledér,
Póruár a lédi, hogyha
Erkölcs utjáról letér”.
Verivell,
Verivell,
Nem boldogult Meryvel.

„Haugyudu, én
Keressem e kegyeket,
Cv. kípuzsi az se rossz, de
Fróbáljunk már egyebet”.
Verivell,
Verivell,
Pftj, mit akart Meryvel!

Vőlegény szólt: — „Haugyudu, én
Keressem e kegyeket,
Cv. kípuzsi az se rossz, de
Fróbáljunk már egyebet”.
Verivell,
Verivell,
Pftj, mit akart Meryvel!

A Károlyi-vagyon felosztása

Legközelebb dönt a bíróság Károlyi Mihály hitbizományának sorsáról

Budapestről jelentik: A gróf Károlyi Mihály ellen felolvt vagyonelkobzási pör a Kuria ítéletével lezárult. A Kuria ítéletével meghozása után megindultak a legközelebbi kombinációk arra vonatkozólag, miképpen fogják felosztani gróf Károlyi Mihály hatalmas vagyonát, amelyhez Magyarország egyik legnagyobb hitbizománya, azonkívül rengeteg ingó és ingatlan vagyon tartozik. A sok milliárdos vagyon zárgondnoka, mint ismeretes, Téry Béla volt közlélmelési miniszter, akiről legutóbb az a hír terjedt el, hogy Londonba utazott, ahol állítólag Károlyi Mihálytól folytatott megbemlést bizonyos kérdésekre vonatkozólag. Ezt a hírt Téry most a le határozottabban megcáfolja.

A Károlyi-vagyon felosztására vonatkozólag a bíróság rövidesen meg fogja hozni döntését. A vagyon hitbizományi részére néve a hazaárulók vagyon felöltségéről szóló törvény pontosan intézkedik. E törvény szerint amennyiben az elkövetett egyenes hitbizomány birtoklása vagy várományosi jog tartozik, ez a jog ugyanazon korlátok között száll át az államra, amint a várományosi felelősséggel tartozó személyt illeti. A hitbizomány birtoklása vagy várományosi joga az államot csakis a felelős személy — a jelen esetben gróf Károlyi Mihály és leszármazói — életének tartománya illeti meg. Az államnak azonban jogában áll a birtoklása, illetve várományosi jog helyett egyszer és mindenkorra szóló váltságképpen a hit-

bizomány egyrészét, a hitbizományi kötelektől teljesen mentesen, természetben tulajdonul bármikor átvenni. Hogy az állam mennyit vehet át, ezt a bíróság határozza meg.

A hitbizomány megmaradó részére néve a birtoklás és az utódlás joga a felelős személynek — gróf Károlyi Mihálynak és leszármazóinak — kizárásával az utódlásra hivatott többi várományost illeti, a Károlyi-családnak ama tagjait, akiknek egymásután következő névsorát a hitbizomány alapító levele állapítja meg.

Igen fontos rendezése a törvénynek, hogy a hitbizományhoz tartozó és az államnak jutó ingatlan egy éven belül földbirtokpolitikai célokra felhasználható és elsősorban a rokkantak veendői figyelembe a felosztásnál.

A hitbizományon kívül magánvagyon gróf Károlyi Mihálynak alig volt. Ez a csekély magánvagyon teljes egészében az államra száll át.

Szovjet-megbizott Budapesten

Orosz megrendelés a magyar elektromos-műveknél

Budapestről jelentik: Néhány héttel ezelőtt az orosz kormány bécsi külkereskedelmi képviselőjének több kiküldöttje járt Budapesten, ahol az Izzó-vállalatnál és egyéb cégeknél több száz ezer dollár értékű tömegáru, foglalat, kapcsolókat és egyéb elektromos cikket rendelt. A megrendelések már elszűntek és csütörtökön Bécsből Budapestre érkezett az orosz külkereskedelmi képviselő vezetője, Knizsinszki mérnök, aki megkezdte a kész áruk átvetelét.

Knizsinszki, aki a Bristolban szállt meg, felesége társaságában időzik Budapesten. Az egyik budapesti lap munkatársa beszélni óhajtott az orosz megbizottal, aki azonban mindenféle nyilatkozattól tartózkodott, mert — mint mondotta — meg van tiltva az orosz külkereskedelmi képviselőknél, hogy új vagy egyéb más nyilatkozatokat adjanak. Nekik kizárólag az a feladat van, hogy elmozdítsák Oroszország iparát és hogy ezt tudják megvalósítani. A kiküldöttökkel való érintkezés lehetetlen, mert a kiküldöttök csak a megrendelésre jönnek. Ezenkívül a kiküldöttöknek meg kell adni a megrendelésre vonatkozólag a szükséges adatokat, hogy a megrendelésre készítsék a szükséges árut. A megrendelésre vonatkozólag a kiküldöttöknek meg kell adni a megrendelésre vonatkozólag a szükséges adatokat, hogy a megrendelésre készítsék a szükséges árut.

Mentőtának Robozék n

A bíróság elrendelte a bizonyítás kiegészítését a hazaárulási pörben

Budapestről jelentik: A Roboz-Béla hazaárulási perében csütörtökön hirdette ki a bíróság a bizonyítás kiegészítése tárgyában hozott végzését. A végzés szerint a bíróság elrendeli Roboz Imrénak a rendőrség általi vallomásainak, valamint több tanu vallomási jegyzőkönyvének a felolvasását. Elrendelte továbbá a bíróság annak a bizonyítását, hogy való-e az, hogy a Kolozsvárott tartózkodó emigránsok magukhoz ragadták az Uj Ember irányítását és Roboz Imre unokája ellenére jelentettek meg abban cikkeket. Elrendeli annak a bizonyítását, hogy igaz-e az, hogy Roboz Béla az Uj Ember szerkesztésére nem folyt be, elrendeli Sipos Iván, Bálint Béla, Nagy Gyula, Cserey Ferenc és mások kihallgatását Robozék kolozsvári szerepét illetően. Elrendeli Fábrián József tanú kihallgatását Robozéknak a Nemzeti Lovardában való viselkedésüket illetően. Elrendeli Tábori Kornél kihallgatását a Pesti Élet-ben megjelent egy cikkét illetően, elrendeli a Pesti Élet ama szá-

mainak felolvasását, amelyben Robozék tulszinesen írtak a fehér terrortól. A bizonyítás kiegészítésére vonatkozó többi indítványt a bíróság elutasította.

Ezután megkezdtek a bizonyítási eljárást és felolvasták Roboz Bélának két levelét, amelyeket barátainak a fogházból írt 1923-ban. Az egyikben azt a reményét fejezi ki, hogy Bethlennek a külföldről való hazaérkezése után a magyar kormányzat baloldali irányban fog eltolódni és akkor kiszabadulhat, a másik levelében azt írta, hogy — bár nem kommunista — szeretne a cseréfolgy-aktó révén Oroszországba kerülni.

Néhány lényegtelen tanuvallomás után a bíróság Sipos Iván hírlapírót hallgatta ki, aki Kolozsvárott dolgozott akkor, amikor Roboz Imre ott az Uj Embert szerkesztette. A tanu vallomása szerint Roboz Kolozsvárott szembe került az emigráns politikával, a vehemensebb emigránsok őt ezért árulónak tartották és ki is vették kezéből a lap szerkesztését. Roboz Imre a legteljesebb szembefordulást mutatta az emigránsokkal. Egyik cikkében nyíltan kijelentette, hogy Magyarországnak most már törvényes parlamentje van, nem lehet tehát a külföldön mosni Magyarországot szennyest.

Bálint Béla színész tanuvallomásának elején a személyi adatok bemondásánál arra a kérdésre, hogy milyen vallásu, ezt felelte:

— Zsidó.

Az ügyész: Ennek a vallásnak hivatalos elnevezése: izraelita.

Bálint Béla ezután elmondotta, hogy Roboz kolozsvári cikkeiben nem tapasztalt hazafiatlanságot. Táray Ferenc-től hallotta, hogy Roboz Béla nem azonosította magát az Uj Ember hangjával, Roboz Imre pedig pert indított azok ellen az emigránsok ellen, akik a lapot birtokukba vették.

Nagy Gyula színész ugyancsak azt vallotta, nem tud arról, hogy Robozék Kolozsvárott hazafiatlan működést fejtettek volna ki.

A tárgyalást az elnök ezután befejeztette. A pénteki tárgyaláson kerül sor a vádbeszédre.

Százhusz per a szőregi püspöki bérletek miatt

Perveztes földbérlet

A zagrebi Szerb Földművelők Országos Szövetsége két év előtt, holnként 700 dinárért bérbevette a szőregi uradalom 4500 hold földjét. A 4500 hold föld tulajdonosa a hat görög keleti szerb püspökség, amelyek ezt a területet a magyar királyságtól kapták.

A földműves szövetség — amely truisztikus intézmény — a 4500 holdból 700 holdat modern mintatartású céljaira hasított ki és egyúttal földművesiskolát, magnemesítő állomást és egyéb közérdekű mezőgazdasági szakintézményt létesített. fennmaradt 3800 holdat pedig évi 100 ezer dinárért a szövetség tagjainak bérbeadta.

A földműves szövetség — amely truisztikus intézmény — a 4500 holdból 700 holdat modern mintatartású céljaira hasított ki és egyúttal földművesiskolát, magnemesítő állomást és egyéb közérdekű mezőgazdasági szakintézményt létesített. fennmaradt 3800 holdat pedig évi 100 ezer dinárért a szövetség tagjainak bérbeadta.

A földműves szövetség — amely truisztikus intézmény — a 4500 holdból 700 holdat modern mintatartású céljaira hasított ki és egyúttal földművesiskolát, magnemesítő állomást és egyéb közérdekű mezőgazdasági szakintézményt létesített. fennmaradt 3800 holdat pedig évi 100 ezer dinárért a szövetség tagjainak bérbeadta.

ítéletet azzal indokolta, hogy a szőregi uradalom földjeit nem vették az agrárreform céljaira igénybe s így a bérlet nem járulhatik, hogy a kényszerbérletre megszabott bérösszegért kaphják a bérletet.

Az agrárminisztérium úgy intézkedett, hogy a perbevonott szövetségi tagok csak akkor kaphatják meg továbbra a bérletet, ha a földművelő szövetség újra felviszi őket a tagok sorába és ha mindazokat a kötelezettségeket vállalják, amelyek a többi tagokat is kötelezik.

Kinevezték

a szubotici lakásbíróság új tagjait

Szubotica város tanácsa nemrégigen nevezte ki a lakásbizottság tagjait, a napokban pedig a lakásbíróság kinevezése történt meg.

A bíróság elnökei dr. Malagurszki Babián, dr. Pavlovics Milos, Crnkovic Antal, dr. Rafailovics Milos, dr. Oresics Lázár. A bíróság tagjai a háztulajdonosok részéről Batic Palkovics Simon, Csóvics András, Dimitrievics Bogdán, Horváczki Máté, Medianszki Ghsa, Neoresics Stanisa, Neoresics Kálmán, Pletkovics Márton, Presics Mihály, Tumbász Ferenc, Terzin György, Mácskovics Jásó. A lakók részéről: Alekszics Rada, Dedakin Nikola, Horvátovics Nesztor, Ilikovics Ivandékics Lázár, Osztrogonác Antal, Pivarev Radován, Popov Dusan, Radasin Szvetozár, Szávic Máté, Mues Radomir, Maiszterovics István, Szávic Milán és Sibalic Milán.

A lakásbíróság tagjainak a törvény értelmében szintén csak egy évre, 1926 január elsejéig van mandátumuk.

„Itáliának létkérdése, hogy Habsburg ne lehessen magyar király!”

A Giornale d'Italia a Habsburg-restaurációról

Rómából jelentik: A Giornale d'Italia olyan jelentéseket közöl, amelyek szerint Magyarországon nagyarányú mozgalom van a Habsburg-ház visszaállításának érdekében. A lap hozzátesszi, hogy ezek a jelentések minden alapot nélkülöznek. A magyarok tudják, — mondja a lap — hogy a Habsburgok visszatérésére irányuló minden kísérlet a hisztantnak és Olaszországnak legnagyobb ellenkezését váltaná ki. Zita ex-királyné és fiának. Ottónak tehát egyáltalán nincs itt szerepe keresztvivalója.

— Ma barátai vagyunk a magyaroknak. — írta a lap — és igazán javunk akartuk. Deők meg fogják érteni, hogy meg kell akadályoznunk, hogy a Habsburgok ismét visszatérjenek a magyar trónra visszaállítsanak. Ne szabadítsanak tehát a magyarok a Habsburg-restauráció arvréme után. A mi számunkra dethézés, hogy a Habsburgok ne térhessenek többé vissza Magyarországi trónjára.

GIORNALE D'ITALIA GYERMEKFOCSI ÜLDONSÁGOK meglepő olvasón KRAUSZEBE butor és szövevényházában NOV 34B. 910

Gummi tűzők 350.— dinártól
Haskető és Gradhalter
orvosi rende ére.
Haszfűző, Gyomorsorító, Melltartó,
Régi ízköket divatosra átalakítok.
Virág Leontin Aleksandrova ulica 11.

HIREK

•••

— A jugoszláv magyar tárgyalások. Beogradból jelentik: A magyar delegációval tárgyaló jugoszláv bizottság Perics Ninkó elnökletével csütörtök este értekezletet tartott, amelyen Surmin kereskedelemügyi miniszter is részt vett. *Wodianer*, a magyar bizottság vezetője, meglátogatta Ribarzs Ottokár meghatalmazott minisztert, akivel *Avramovic* delegátussal együtt hosszabb tanácskozást folytattak. Ezután megbeszélték a február 12-én kezdődő újabb konferencia munkaprogramját.

— Rodics Rafael körlevele a római zarándoktról. Becskerékről jelentik: Rodics Rafael bánati apostoli adminisztrátor, beogradi érsek körlevelet intézett plébániáihoz, amelyben közli beogradi érsekké történt kinevezését, majd a római zarándoktról foglalkozik. A zarándokut május 26-ától június 2-áig tart. A zarándokok Zagrebból utaznak Velencén, Páduán, Bolognán és Firenzén keresztül Rómába. Utiköltség és teljes ellátás III. osztályon 1600 dinár, II. osztályon 2100 dinár. Jelentkezni január 31-éig lehet a községi plébániákon.

— Nyilatkozat. A Noviszadon megjelenő *Délbácska* napok óta rendszeresen a legképtelenebb és a leggonoszabbul kiagyalt valótárságokkal igyekszik megtépedni a Bácsme gyei Naplónak s a Bácsme gyei Napló munkatársainak tisztességét. Az a főlény, amit a becsülettel végzett becsületes munka ad nekünk, lehetlenné teszi számunkra azt, hogy vitát kezdjünk azzal a senlivel, aki ezeket a cikkeket írja. Mi ezekért a becsületsértés támadásokért a jövőben azokat fogjuk felelősségre vonni s azokon fogjuk megtorolni, akik akár cselekvéssel, akár mulasztással lehetővé teszik, hogy hátuk mögött s fedezetük mellett egy hímPELLER GARÁDALKODHASSON. Nemcsak az lehet becsületsértő rágalmazó, aki a tollat vezeti, de az is, aki ennek a *moral insanity*nek módot ad arra, hogy magyar lap és magyar újságírók ellen acsarkodhasson.

— Fölmentett szolgabíró. Becskerékről jelentik: *Bogdán* Milán torontálme gyei központi szolgabíró fölmentették állásától.

— A radikális-párt agitációs gyűlése Csurogon. Noviszádról jelentik: A noviszád-kerületi radikális-párt január 24-én, szombaton Csurogon választási agitációs gyűlést tart, amelyen *Katic* Milos plébános, járási jelelt, *Stojács* László járási jelölthelyettes, *Dr. Sijasics* János staribecei és *Pozovicki* Pavle noviszádi és noviszád-járási jelöltek fognak megjelenni és felszólalni.

— Új francia követ Bécsben. Bécsből jelentik: *Beauxmarche* s, újonnan kinevezett bécsi francia követ bemutatkozó látogatást tett a köztársaság elnökénél és átnyújtotta megbízólevelét.

— Az újságírók párt ajándékoztak Baldwinnak. Londonból jelentik: A londoni újságírók lakon át rendeztek *Baldwin* miniszterelnök tiszteletére. A lakonán átnyújtottak a miniszterelnöknek egy pipát, amely egy százötven éves fa gyökerekből készült.

— Két vasúti szerencsétlenség Romániában. Bukarestből jelentik: A Nagyvárad-Kolozsvár-Bukarest-i expressz szerdán este kisiklott. Tíz utas megsebesült. — Egy aradi jelentés szerint Pankotán lőt tehervonat összeütközött. Az egyik vonatvezető meghalt, egy mozdonyvezető súlyosan megsebesült.

— A szubotocai dobrovoljac-egyesület zászlószentelése. A szubotocai dobrovoljacok február 15-ikén avatják fel egyesületük zászlóját. A zászlószentelésnél a keresztipai tisztek *Hadzsics* Szevén tábornok, a király első hadsegéde, mint az oroszországi dobrovoljac hadosztály egykori első parancsnoka tölti be. *Hadzsics* tábornokot a vasútállomáson ünnepélyes fogadtatásban részesítik, azután az egyesület diszközgyűlést tart a városháza nagytermében, majd népmulatság, hangverseny és bankett lesz. A zászlószentelési ünnepélyen résztvesznek az ország dobrovoljac-egyesületei és az összes társadalmi, kulturális és humánus egyesületek. Az ünnepély előkészítését dr. *Dimitrijevic* Dragomir subotocai ügyvéd intézi.

— A szociáldemokrata-párt választási agitációja a Bánátban. Becskerékről jelentik: A szociáldemokrata-párt vasárnap Szécsányban akart népgyűlést tartani, amelynek kijelölt szónokai dr. *Iskruljev* János és *Smoljanovic* Nikola voltak. Az alibunári főszolgabíró azonban a gyűlést közvetlenül annak megkezdése előtt betiltotta. Hétfőn Bókán, szerdán Ernesztovácon tartott agitációs gyűlést a szociáldemokrata-párt.

— Közigazgatási és bírói döntvények szerb kiadása. Dr. *Bozsay* Aladár torontálme gyei árvaszéki ülnök sajtó alá rendezi felsőbb közigazgatási hatóságok döntvényeinek és elvi jelentőségű bírói határozatoknak nagyobb gyűjteményét, szerb nyelvre lefordítva. A mű célja, hogy a hatóságoknak útmutatóul szolgáljon a gyakran előforduló vitás esetekben. Ezt a feladatot annál könnyebben teljesíti, mert betűrendben regisztrálja az eseteket és az ide vonatkozó rendeleteket, döntvényeket. A könyvet a szerzőnél (Becskerék, Sokolski-Kej 12.) lehet előjegyezni.

— Amerika és Anglia összehívása az ópium-konferenciára. Gensből jelentik: Az ópium-konferencia második ülészaka újabb komoly válságba került. Az ellentétek egyrészt az amerikaiak közt, akik javaslataik részletes megvizsgálását kívánják, másrészt az angolok közt, akiket a kiküldöttek egy része is támogat abban a felfogásban, hogy a konferenciát erre nézve illetéktelennek jelentsék ki, szerdán annyira kiélesedtek, hogy a mai napon már alig bíztak a megoldásban. A vita nagyon izgatott hangnembe ment néha át. A válság megoldása szerdán este végre egy svéd javaslat elfogadásával sikerült.

— Újságírókamara Olaszországban. Rómából jelentik: A sajtótörvény reformjával kapcsolatban egy parlamenti javaslat azt ajánlja, hogy az újságírói névsorba való felvétel kötelezővé tétessék. Ilyen jegyzéket minden nagyobb városban egy újságírói szervezet vezetne, amely egyúttal fegyelmi joggal is bírna. Ezek a szervezetek egy római országos szervezetben egyesülnének. A szervezetbe való felvétel feltételei a következők: Polgári jogok teljes élvezete, érettségi bizonyítvány vagy az országos szervezet részéről egyenértékűnek minősített más bizonyítvány és legalább 18 havi szolgálat valamelyik újságnál. Azok az újságírók, akik ezidővel már három éve tagjai valamelyik újságírói szervezetnek, a jegyzékbe automatikusan felvételnek.

— Rabindranath Tagore Olaszországban. Genuából jelentik: *Rabindranath Tagore* egy olasz oceanjáró gőzönn szerdán ideérkezett. A világhírű költő Milánóban, Turinban és Florenzában előadásokat fog tartani.

— A kikindai kereskedőifjak mulatsága. A *Bácsme gyei Napló* kikindai tudósítás alapján közölte, hogy a kikindai kereskedő ifjak jólsikerült bálát rendeztek és hogy a szép sikerült *Budisin* Mitát, a kereskedő ifjak egyesületének elnökét illeti az érdem. Most annak közlésére kértek fel bennünket, hogy a szöbänforgó egyesületnek már nem Budisin, hanem *Ilics* Mladen az elnöke és így természetesen a mulatság kitünő megrendezése is az ő érdeme.

— Nyakszirtmeregvedés-járvány egy cseh-szlovák kaszárnyában. Prágából jelentik: Az olmtzi repülőezred laktanyájában nyakszirtmeregvedési járvány ütött ki. Egy a laktanyában dolgozó polgári munkás két óra alatt meghalt, kilenc katonát csak idejében alkalmazott injekcióval sikerült megmenteni. A laktanyát vesztégzár alá helyezték.

— Herriot a Vatikánnal való viszony megszakításáról. Párisból jelentik: A kamara ülésén Engerand képviselő kijelentette, hogy ha a kormány a Vatikánnal szakítani akar, akkor erre nagyon súlyos oknak kell lennie. Ilyen ok azonban nincs. Herriot miniszterelnök kijelentette, hogy Poincaré mindent megtett a katolikus szellem fentartására. Kisérintei azonban sikertelenek maradtak, mert mindig a francia szellem szenvedett vereséget s az ultramontán szellem győzött.

— Vrbasz bekapcsolást kér a budapesti telefonba. Noviszádról jelentik: Vrbaszi kereskedőkből és iparosokból álló küldöttség jött csütörtökön *Nenadovic* noviszádi postaigazgatónál, akit arra kértek, hogy Vrbaszt, amelynek élénk kereskedelmi és ipari élete indokolja a kérelem jogosságát, kapcsolják be a budapesti telefonba és Vrbasz épügy beszélhessen Budapesttel, mint a legutóbb bekapcsolt városok. *Nenadovic* postaigazgató előzékenyen megígérte, hogy a kérelmet a postaminiszteriumnál támogatni fogja s reméli, hogy a vrbasziak kérelmét néhány napon belül teljesítik.

— Szovjet-Oroszország gyászolja Lenint. Moszkvából jelentik: Ma, január 22-én van Lenin halálának első évfordulója. A szovjettanácsok végrehajtó bizottságának rendeletére minden középületre kitűzték a gyászfátyolos vörös zászlót. Moszkvában és Pétervárott a magánházakra is kötelező gyászlobogót és vörös zászlót alkalmazni. Tegnap este a moszkvai erődökben az ágyúütegek diszlövéseket adtak le, ma délelőtt pedig a gyász jeléül egész Szovjet-Oroszországban be kell szüntetni a munkát egy óra tartamára és 3 órán át fognak bugni a gyári szirénák. Este a szovjettanácsok gyászülést tartanak Lenin emlékére.

— Halálozás. Becskerékről jelentik: Súlyos gyász érte dr. *Várady* Imre becskeréki ügyvédet, a magyar párt társelnökét. Nővére *Szlavikovszky* Szaniszlóné, született *Várady* Gizella operáció következtében, Krakóban meghalt. Az elhunyt ismerősei körében s a hozzátartozókkal szemben őszinte nagy részvét nyilvánult meg.

— Aesculap-bál. A szubotocai orvosok és gyógyszerészek február 11-ikén Aesculap-bálát rendeznek a Bárányszálloda termeiben. A bál rendezősége mindent elkövet annak érdekében, hogy az Aesculap-bál a farsang egyik lelegegansabb és legszebb mulatsága legyen.

— Elkészült a becskeréki városi fürdő. Becskerékről jelentik: A városi fürdő építkezése már befejeződött és most már csak a belső berendezésen dolgoznak, ami egy pár nap múlva szintén véget ér. A fürdő 817.000 dinárba került. A nagy komforttal berendezett fürdőt két hét múlva nyitják meg.

— A sztarakanizsal katolikus Népkör új elnöke. Sztarakanizsáról jelentik: A Sztarakanizsai Katolikus Népkör január 18-ikán tartotta meg tisztújító közgyűlést, amelyen a Népkör elnökéül *Schäfler* Ferenc lelkész választották meg. A kör jegyzője *Kopasz* Imre kántortanító lett.

— Öngyilkosság. Kanizsáról jelentik: *Havai* Béla tizennyolc éves leány felakasztotta magát. Az öngyilkos levelet hagyott hátra, amelyben arra kérte hozzátartozóit, hogy bicskáját keressék meg. Miután *Havai* hozzátartozói az öngyilkosság okáról semmi közelebbi felvilágosítást nem tudtak adni, a rendőrség megindította a nyomozást, nem lett-e *Havai* valamely büntény elkövetése után félelemből öngyilkos.

— Megszűnt a noviszadi bar. A noviszadi lumpok fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy a legjobb mulatóhely, a legmeghittebb éjjeli lakás és a legintimebb szórakozóhely, az *American Bar*, folyó hó 22-ikén, hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. Emléke örökké élni fog. Két évvel ezelőtt még két bár virult Noviszadon, de az általános gazdasági válság immár a másodikkal is végzett. A habitűk kimaradtak, a műsor egyre szegényebbé vált s tegnap éjjel már csak két feketét adtak el, összesen tíz dinárért. Csütörtökön *Jeftics* István, az *American* bár tulajdonosa közölte a bár szerződöttett artistáival, hogy nem tudja a fellépti díjakat kifizetni. Az artisták erre a rendőrségnél panaszt tettek a bár tulajdonosa ellen. Egyezkedési tárgyalások indultak meg, a bár tulajdonosa fél fellépti díjak mellett hajlandó még egy utolsó kísérletet tenni, az artisták azonban ragaszkodtak a félhavi csonkítatlan fellépti díjaik előre, egy összegben való megfizetéséhez. A tárgyalások eredménytelenek maradtak és így csütörtök este már ki sem gyultak az *American* bár villanylámpái.

— A magyar nemzetgyűlés ülése. Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés csütörtöki ülésén *Dinich* Ödön volt a költségvetés vitájának első szónoka. Intenzívebb testnevelést sürgetett és e célból a kártyajáték megadóztatását követelte, viszont hangoztatta, hogy a játékkaszinókat engedélyezni kell, mert — mint mondotta — a *hazardjáték* szenvedélyét nem lehet megszüntetni. *Láng* János az adórendszert bírálta. *Pintér* László az Emberi Jogok Ligájának működésével foglalkozott, majd felhívta az ellenzéket, hogy vegye revízió alá mostani politikáját. *Tankovics* János beszédében a numerus clausus megszüntetését követelte és tiltakozott az ellen, hogy felekezeti jelszavakat vigyenek be a politikába. Védelmébe vette a legutóbb érvényben volt választói jogot, amely lehetővé teszi, hogy a két szélsőség között minden árnyalat képviselve legyen. *Szcitovszki* elnök ezután berekesztette az ülést.

— Elsüllyesztették a „Monarch” angol csatahajót. Londonból jelentik: A 23.500 tonnás *Monarch* nevű angol csatahajót, amelyet a washingtoni flottaleszerelési program értelmében meg kellett semmisíteni, a nyílt tengeren elsüllyesztették.

— Milánó fejedelmi vendégei. Milánóból jelentik: *Károly* román trónörökös, aki néhány nap óta itt tartózkodik, szerdán Turinba utazott. Azt beszélük, hogy a perza sah is Milánóban van a legszigorubb inkognitóban.

— Hatmillió font Törökország deficitje. Konstantinápolyból jelentik: Az angorai nemzetgyűlésen beterjesztett zárószámadások szerint a múlt évi államháztartás hatmillió török font deficittel végződött.

— Hernyóautóval a Szaharán keresztül. Banguiból jelentik: A hernyóautó-expedíció kétezer kilométer utat tett meg és elsőnek teremtette meg a Földközi-tenger és a Belga-Kongó között az összeköttetést.

— A német birodalmi gyűlés bizalmat szavazott a Luther-kormányának. Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlésen, a kormánynyilatkozat fölötti vita során gróf *Reventlov* csodálkozását fejezte ki azon, hogy a katolikus és evangélikus egyház semmit sem tesznek az ellen, hogy a jeruzsálemi szenthelyek zsidó kézre kerültek. Majd követelte a német kormánytól, hogy Danzig német népet védje meg a lengyel tulkapásoktól. Ezzel a felszólalással véget ért a vita és rátértek a beterjesztett birodalmi indítvány fölötti szavazásra. A birodalmi gyűlés a birodalmi indítványt 246 szavazattal 160 ellenében elfogadta. A szocialisták és kommunisták a birodalmi indítvány ellen szavaztak, a centrum néhány tagja szintén nemmel szavazott, a demokraták és nemzeti szocialisták tartózkodtak a szavazástól.

A sztarakanizsai kereskedők egyesületének tisztújító közgyűlése. Sztarakanizsáról jelentik: A sztarakanizsai kereskedők és gyárosok egyesülete január 18-án tartotta meg tisztújító közgyűlését a Molvai-téle vendéglőben. Az egyesület elnökül Ferenc bankigazgatót, ügyvezető-elnökül Turnaity Mihos kereskedőt, jegyzőnek Balogh Géza kereskedőt választották meg. A választmány tagjai lettek: Ifj. Longa József cukorkagyáros, Schüller Géza malomtulajdonos és Kordován Fülöp kereskedő.

Az „Elvált asszony“ vasárnap délután. Vasárnap, jan. 25-én délután 3 órakor a Városi Színházban kilencedik színré színe az „Elvált asszony“ c. operett, a főszerepekben Reiter Lónakával, Raczko Ilonkával és Andor Imrével. — Jegyek elővételben kaphatók Sági Péter fűszer- és csemegekereskedésében.

Trockij hívei bosszút állanak. Amszterdamból jelentik: Az Extrabladed moszkvai tudósítója jelentik: Azon a napon, amikor a szovjet hivatalosan közlése tette, hogy Trockij felmenteték állásától, a szovjet és a cseka tagjai fenyegető leveleket kaptak. Ezekben a levelekben halállal fenyegetik őket, ha Trockijnak csak egy haja szála is meggyöngyösül. Három álarcos ember még aznap megfáradta Trockij leghangosabb ellenségét, Oganaszovot, a cseka tagját és meggyilkolta. A tettesek elmenekültek, eddig nem tudták őket elfogni.

Eljegyzés. Brandeis Bertuska (Stari-Bečei) és Neuberger Miksa (Ada) jegyzek. (Minden külön értesítés helyett.)

Letartóztatták a kikindai titkosrendőrség főnökét. A Bácsmegyei Napló csütörtöki számában közölte, hogy a szombori ügyészség utasítására letartóztatták Szrečskovic Sztójánt, az államrendőrség kikindai főnökét. A cikkel kapcsolatban annak megállapítását kéri, hogy a kikindai államrendőrségnek nem Szrečskovic, hanem Dimitrijevic a főnöke és Szrečskovic csupán mint rendőrfelügyelő működött a kikindai államrendőrségnél.

Cyrrill herceg a bolgárság igényeit érvényesíti a Kóburg-va gyonra Prágában. Prágából jelentik: A sokmilliót érő Kóburg-va gyonért folyó per ügyében rövidesen meg lesz a döntés. A vagyonért nemcsak a németországi Kóburgok, hanem a család bolgár ága is nagy harcot vív és Cyrrill bolgár herceg szerdán megjelent Prágában, hogy a bolgár Kóburgoknak a birtokra való jogait érvényesítse.

Álarcos banditák Iországnak kirabolták a Nemzeti Bank fiókjait. Londonból jelentik: Drumshambokis ir városban északán idején több automobilon banditák jelentek meg, akik állig fel voltak fegyverkezve. Álarcos jöttek valamennyien s egyenesen a Nemzeti Bank épületéhez tartottak. Körülfogták a bankot, az éjjeli őrköt megkötözték, aztán behatoltak a pénztárhelyiségbe. A nagy vasszekrény felfeszítésével nem akartak bibelődni, tehát több rabló beállított az igazgató lakására s mellének revolvert szegezve, kényszerítették, hogy adja elő a pénztárszekrény kulcsait. Mivel azonban a vasszekrény kinyitására ellenőrző kulcsok is kellett, a banditák felverték almából a pénztárost, megkötözve vitték a bankba és kényszerítették, hogy kinyissa a vaspénztárt. Minden készpénzt elraboltak és hátrahagyva a megkötözött igazgatót, pénztárost és éjjeli őrköt, automobilon elrobogtak.

A magyar választójogi törvényjavaslat februárban kerül a nemzetgyűlés elé. Budapestről jelentik: Rakovszky Iván belügyminiszter a sajtó képviselői előtt nyilatkozott, hogy a választójogi törvényjavaslatot a hó végén, de legkésőbb február elején a nemzetgyűlés elé terjeszti.

Makszimovics belügyminiszter a nemzeti kisebbségek agitációs szabadságáért

Elítéli a helyi hatóságok tulkapárait és a sérelmek orvoslását igéri

Beogradból jelentik: A kormány csütörtöki ülésén tartott minisztertanácsot és így még nem került döntésre Surmin kereskedelemügyi miniszter és a független demokraták konfliktusa. Szerdán — mint ismeretes — a független demokraták távolléte miatt halasztották el a döntést, annál inkább hatott meglepetésként, hogy a minisztertanács csütörtöki ülésén tartott ülést, habár Pribicevics visszaérkezett Beogradba. Politikai körökben az is feltűnt, hogy Pribicevics csütörtöki egyáltalán nem kereste fel Pasics miniszterelnököt, hogy vele ebben a kérdésben tanácskozzék.

Különböző kommentárokat ad alkalmat Makszimovics Bózsó belügyminiszternek az az intézkedése, hogy a *zagrebi sajtó ügyében magának tartja fenn az intézkedési jogot. Ezt Wilder belügyi államtitkár dezavválásának tekintik.*

Wilder még nem érkezett vissza Beogradba és így nem lehet még tudni, hogy a belügyi államtitkár a belügyminiszternek ebből a magatartásából levonja-e a konzekvenciákat.

Kokainörület Aradon. Aradról jelentik: A rendőrség megállapította, hogy Aradon valóságos kokainörület pusztít. A kokaint Bukarestből csempészik Erdélybe. Háromnegyed évvel ezelőtt egy tekintélyes aradi kereskedő lakásán jöttek össze a kokainévezők mindaddig, míg a kereskedőt roncsolt idegekkel szanatóriumba szállították. Egy színész, aki valóperével kapcsolatban sokat beszéltetett magáról, szintén vezetőszerepet játszik a kokain rabjai között. A rendőrség erőteljes intézkedésekkel igyekszik gátat vetni a kokainörület terjedésének.

Eltemették Chorin Ferencet. Budapestről jelentik: Pénteken temették el Chorin Ferencet, a magyar gyáriparosok országos szövetségének elnökét. A temetésen megjelent József Ferenc főherceg is, valamint Valkó kereskedelemügyi miniszter, a nemzetgyűlés részéről Szcitovszky házelnök, továbbá nagyszámu közönség. Résztvett a temetésen a salgótarjáni bányának küldöttsége is, bányászruhákban, égő bányászlámpákkal. Az elhunytat Fenyő Miksa a Gyosz. nevében, Bró Pál pedig a salgótarjáni művek nevében búcsúztatta el.

Elfogott tolvajok. A csibi esendőrség letartóztatta Scherbert Ferenc és Izenen Ferenc csibi kizsádkát, akik Dungserszky Gedeon földbirtokoshoz betörték és 10.000 dinár értékű ingóságot loptak. — Trskova Jován noviszadi vendéglős feljelentést tett Mlinka István foglalkozás nélküli egyén ellen, aki a vendéglőből több ezer dinár értékű felszerelést lopott. Mlinkát letartóztatták. Kiderült, hogy Vukov Bozsídártól is ellopott egy aranyórát.

Leégett a legnagyobb szlovéniai fűrésztelep. Mariborból jelentik: A napokban hatalmas tűzvész pusztított a szlovéniai Bisztrician lévő Kobi Dragotić fűrésztelepen. A telep a hozzátartozó bútorgyárral együtt csaknem teljesen leégett. A kár több millió dinárra rug.

Elhalasztották a tofolai műkedvelők előadását. A tofolai műkedvelők szombaton és vasárnap műkedvelőelőadását akarták rendezni a Polvák-téle vendéglőben. Az előadásokat azonban közbejött akadályok miatt január 31-én és február elején tartják meg.

Dr. Krafft István, a német párt elnöke felkereste Makszimovics Bózsó belügyminisztert és tiltakozást jelentett be a német pártot a választási agitációban ért sérelmek miatt. Elpanaszolta, hogy a német párt vezetőit letartóztatják, a német választókat zaklatják, a gyűléseket betiltják és a jelölteket akadályozzák szabad mozgásukban.

A belügyminiszter kijelentette, hogy a legtöbb esetről hivatalosan is tudomást szerzett és azok megtörténtét sajnálatosnak tartja. Hangsúlyozta, hogy a szóbanforgó sérelmes intézkedések ellenkeznek az ő intencióival és azok az egyes helyi hatóságok tulkapásának tekinthetők. A belügyminiszter közölte dr. Krafftal, hogy még a tiltakozása előtt felhívta a B. B. B. osztály főnökének figyelmét ezekre a jelenségekre. Értekezletet fog tartani a főispánok bevonásával a sérelmek megszüntetése érdekében.

Végül hangsúlyozta a belügyminiszter, hogy neki és a kormánynak is az az intenciója, hogy a nemzeti kisebbségeket szabadságukban senki se korlátozza és a választásokban szabad részvételt biztosítsák.

A becskeréki piaci napok. Becskerekről jelentik: A munkaidőt és az üzletek záróráját szabályozó rendeletnek tudvalevőleg január 18-án kellett volna életbelépnie. Becskereken már korábban foganatosították a rendeletet és ehhez képest tették a piaci napokat keddre, csütörtökre és szombatra. Most, hogy a szociálpolitikai minisztérium a rendeletet hatálytalanította, a tanács vissza fogja állítani a régi piaci napokat, amelyek vasárnap, kedden és pénteken voltak.

Január

23

Péntek

Még néhány nap és megkezdődik a február-májusi negyed. Küldje be az előfizetési díjat, ha részt akar venni a májusi sorsolásban ingyen utazhat Rómába vagy Párisba

Földrendések. Párisból jelentik: Az esti lapok azt a londoni jelentést közlik, hogy Kaukázusban földrengés volt. Az első hírek szerint a katasztrófának 200 emberélet esett áldozatul és 40 telep teljesen elpusztult. — Rómából jelentik: Bellunóban szerdán este rövid, de erős földrengést éreztek, amely ugyan kárt nem okozott.

Öngyilkos lett a bécsi Tabarin tulajdonosa. Bécsből jelentik: Bécs egyik legelőkelőbb szórakozóhelyének, a Tabarinnek tulajdonosa, Aigner Fülöp szerdán ügyvédjével tanácskozást folytatott. A tanácskozás során kiment és a ház harmadik emeletéről levetette magát, azonnal meghalt.

Roth Olga kozmetikai intézetében Kr. Aleksandrova utca 4. szám alatt, a Rossija Fonciére palotájában, félemlen, modern szépségápolás, arcborhámlasztás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szepők, májfoltok vegyes eltávolítása. Kaphatók saját készítményű, kiváló hatású kenőcsök, puderek, arcvízszappanok, arcfehéjtő, és szepőkönőcsök stb.

Megnyílt a Bácsmegyei Napló noviszadi fiókiadóhivatala. A Bácsmegyei Napló Noviszadon Wilson-tér 7. alatt (telefon 580. szám) díszes és modern fiókiadóhivatalt rendezett be, ahol egyúttal a Bácsmegyei Napló noviszadi szerkesztősége is van. A fiókiadóhivatal kirakatába minden nagyobb világ- vagy országos eseményről kifüggeszti a legújabb híradásokat.

A fiókiadóhivatal elfogad a Bácsmegyei Napló-ra előfizetéseket, felvesz hirdetések, apróhirdetéseket, felvilágosítást ad minden közérdekű ügyben.

Fiókiadóhivatalunk legközelebb modern könyv- és zeneműkereskedéssel bővül, hirtlap- és hirdetési irodát létesít, úgy, hogy ott bármely bel- vagy külföldi lapra elő lehet fizetni vagy hirdetést feladni.

A Bácsmegyei Napló fiókiadóhivatalában tökéletesen működő Broadcasting rádiógép van felszerelve és ott hetente több ízben hangversenyeket tartunk, a melyeket idejekorán jelezni fogunk.

A fiókiadóhivatalunk elvállalja minden hangverseny, bál, mulatság jegyárúsítását.

A francia frankot jegyezni fogják a moszkvai tőzsdén. Párisból jelentik: A Temps szerint Kraszina szombatra halasztotta moszkvai utazását. Ezt a késedelmet Kraszinnak azzal az óhajásával magyarázzák, hogy elutazásának idejéig megköthetők legyenek bizonyos egyezmények, amelyekről a tanácskozás épp most folyik, így a francia flottának szállítandó naftáról, a cservonecnek a párisi tőzsdén való jegyzéséről, valamint a francia franknak a moszkvai tőzsdén való jegyzéséről.

An-lla nem kezdett tárgyalásokat Oroszországgal. Londonból jelentik: A Daily News Rakovszki londoni orosz ügyvivőnek Moszkvában tett azzal a nyilatkozatával kapcsolatban, amely szerint a Baldwin-kormány kezdeményező lépéseket tett az Oroszországgal való tárgyalások újból való megkezdésére, kijelenti, hogy ez a nyilatkozat teljesen alaptalan és hogy a brit kormány nem tett ilyen irányú lépéseket.

Vasuti balesetbiztosítási kötvény-ticketet váltson a Rossija-Fonciérendél. Csakis »Kellio« nemes illóvízzel a legjobbak.

A »Reusz« subotici zsidó ifjusági kultúrcsoporttal ezennel pályázatot hirdet zsidó történelmi, filozófiai vagy irodalmi tárgyú önálló pályaműre. A legjobb művek egy 500 dináros, két 200 dináros és egy 100 dináros pályadíjjal jutalmaztatnak. Pályázat határidő 1925 február 20. Részletes feltételek megtudhatók az egyesület elnökségénél vagy a neológ zsidó hitközség irodájában. Egyben értesítetnek a tagok, hogy a legközelebbi társulatán f. hó 25-én fog megtartatni.

FIORANTA?

MAGYAR
ÁLTALÁNOS
KÖZSÉNBÁNYA
RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST

Ajánl

azonnali szállításra, franko bármely
váltásági állomásra

tatai szenet

felsőgallai meszet

Vezérképviselőt

EISLER ÉS SIPOS SUBOTICA

KÖZGAZDASÁG

Emelkedett

a noviszadi tőzsde forgalma

A noviszadi tőzsde igazgatósága *Miroslavjević* Koszta alelnök elnökletével, dr. *Stefanović* Zsarkó nyugalmazott polgármester, kormánybiztos jelenlétében tartott ülésén dr. *Petrović* Brankó főtitkár beszámolt a gabona-tőzsde múlt évi forgalmáról, mely az előző évvel szemben 2553 vagon emelkedést mutat, ami főleg a búzában történt kötések emelkedése folytán állt elő.

Az értéktőzsdén decemberben 3 millió 855.000 dinár névértékű állami kötvényt forgalmaztak.

A tőzsde igazgatósága a szombori *Mare* Rt. és néhány tőzsdetag indítványa értelmében azt az elvi határozatot hozta, hogy a tőzsdeügynökök az üzleteket megkötött felekkel szemben mindaddig anyagi felelősséggel tartoznak, míg a felek a tőzsdei költéget jogérvényesen át nem veszik.

A tőzsdetanács dr. *Borota* Branislav tőzsdei jogügyi titkár a budapesti, bécsi és bratislavai tőzsdébiróságok joggyakorlatának tanulmányozására kiküldötte.

A tőzsdetanács dr. *Petrović* Brankó főtitkárnak a tőzsdéfőtitkároknak az egységes tőzsdei szokványok ügyében megtartott ankétjáról előterjesztett jelentését tudomásul vette.

Végül a tőzsdetanács új tőzsdetagokul a következő cégeket vette fel:

Resch és Acél Szombor, Kantarzsics és Kamenasević Bresko, Bosznai ipar és kereskedelmi bank noviszadi fiókja, Savez agrarnih zajednica Novisad, Danon S. Izidor Szarajevó és Czigler Vilmos Novisad.

Nyilvános elszámolásra kötelezett vállalatok ankétja. Noviszadról jelentik: A nyilvános elszámolásra kötelezett vállalatoknak a hó 20-án az adózás egységesítése ügyében tartandó ankétjához a noviszadi »Gyáripárosok és Kereskedők Egyesülete« *Kovacević* Radivoj főtitkár küldte ki.

Fizetéképtelenségek. *Dittrich* Miklós bácsfeketehegyi kereskedő 227.725,09 dinár passzívával fizetéképtelenséget jelentett. Aktívái 165.626 dinár, 60 százalékos egyezséget ajánl, amelyet 12 hónap alatt 3 részletben fizetne. A legnagyobb hitelezője *apla*, *Dittrich* Miklós, aki 55.000 dinár követeléssel szerepel, hitelezői még *Wiegenfeld* Jakab noviszadi cég 21.901, *Bader* Miksa és Társa 37.262, *Oblasz* Imre Szombor 8765, *Fränkel* Testvérek Szubotica 13.232 dinárral. Kisebbszeggel van érdekelve *Hütter* Árpád, *Basch* József és *Rosenthal* Zoltán szuboticei cég. A hitelezői védegyelet az ajánlatot visszautasította, 80 százalékos kíván.

Egy angol bankcég háromszáz ezer font sterling kölcsönt adott a magyar malomérdekeltségnek. Londonból jelentik: A *Financial Times* szerint a *Guinness Mahon és Társa* angol bankcég 300.000 font sterling kölcsönt adott a magyar malomérdekeltségnek.

Jóváhagyták a módosi kereskedelmi egyesület alapszabályait. Beeskerekről jelentik: A kereskedelmi miniszter 29617—924. szám alatt jóváhagyta a jászalmási (módosi) kereskedők nagy- és kisiparosok egyesületének alapszabályait.

Jugoszláv termények a lyoni mintavásárról. Beeskerekről jelentik: A kereskedelmi miniszter leiratot intézett a bánáti kereskedelmi és iparkamarához, amelyben felhívja a közgazdasági körök, főleg a mezőgazdák figyelmét a Lyonban márciusban tartandó nemzetközi mintavásárra. A miniszter felhívja a termelőket, hogy a mintavásáron minél számosabban vegyenek részt ter-

ményeikkel, mert a francia sajtó állandóan a legkedvezőbb hangon ír a jugoszláv mezőgazdaságról és így a jugoszláviai termelők Franciaországban jó piacot találhatnak. Azoknak, akik a ki-

állításra részt akarnak venni, a kereskedelmi minisztérium hitelt is folyósít. Részletes felvilágosítást ad a bánáti kereskedelmi és iparkamara Beeskere-

dinár; februári futártdőre 300 dinár, februári 100 százalékos 211.50 dinár, március-áprilisi szállításra 232.50 dinár, bánáti tengeri március-áprilisi, Bega állomás 230 dinár, bánáti, Senta partás 207.50 dinár, szerémi februárra 217 dinár.

Newyorki gabona-tőzsde, jan. 22. Buza őszl vörös 216.5, Buza őszl kemény 201, Tengeri 146.25, Liszt sp. w. cl. 800—910. Az irányzat alig tartott.

LEJUJABB

A zagrebi rendőrség internálta a Radics-párt szabadlábrahelyezett vezetőit

Egy zagrebi kaszárnnyában helyezték el Macseket, Predavecet, Krnyevecset és a két Kossuticsot

Zagrebből jelentik késő éjjel: A zagrebi rendőrség a bíróság által szabadlábrahelyezett és a rendőrség által nyomban ismét letartóztatott Radics-párti vezetők ügyében szenzációs döntést hozott. Minthogy nem lehetett jogalapot találni a letartóztatott politikusok további fogvatartására és semmi kilátás nincs arra, hogy a bíróság a letartóztatást kimondja, szabadlábra helyezni pedig nem akarja őket,

a rendőrség úgy határozott, hogy dr. Macseket, Predavecet, Krnyevecset, Kossutics Istvánt és Kossutics Ágostont internálja.

A Radics-párti vezetőket már át is szállították két csoportban a Vlaska-kaszárnnyába, amelyet internálólhelyül kijelöltek számukra. Az internáltak a kaszárnnya területén szabadon mozoghatnak, látogatókat fogadhatnak, tetszésük szerint élemezhetik magukat, csak épp nem hagyhatják el a kaszárnnyát.

A zagrebi rendőrségnek ezt az intézkedését hosszas beogradi telefonbeszélgetés előzte meg. Még nem ismeretes, hogy az internálás milyen jogi alapon történt. Ellenzéki körökben nagy érdeklődéssel várják az internálás jogi megindokolását.

A zagrebi rendőrség összes magasabb rangú tisztviselőit, akik a Radics-párt vezetői ellen lefolytatott eljárásban közreműködtek, előléptetésben részesítették a kormány intézkedéseinek pontos és lelkiismeretes végrehajtásáért.

SPORT

Jugoszlávia—Délolaszország. A jugoszláv válogatott vasárnap Zagrebben Délolaszország válogatott csapatával mérkőzik. Az olasz csapat, amelyben két válogatott játékos szerepel, pénteken este érkezik meg a horvát fővárosba. A jugoszláv csapat valószínűleg abban a felállásban játszik, mint Stájerország ellen. A beogradi játékosok közül *Petkovics*, *Jovanović* és *Ivković* hátrvéd szerepel a válogatott csapatban.

Orth is játszik a spanyolok ellen. A magyar válogatott csapat Milanóból Nizzán keresztül elutazott Sevillába, ahol vasárnap áll ki az ottani kerület válogatottjai ellen. A csapattal együtt utazott *Orth* is, aki a szövetségi kapitány kérésére résztvesz a spanyol túrán. Az MLSz. egyébként Portugáliából meghívást kapott, amelyet valószínűleg el is fogad. A magyar csapat február 1-én játszik a portugálok ellen.

A Szombathelyi AK. Prágában. Budapestről jelentik: A prágai Sparta meghívta a Szombathelyi AK. csapatát egy februárban lejátszandó mérkőzésre. A szombathelyi csapat február 22-én keresi föl Prágát. A Sparta táviratával egyidejűleg érkezett meg a csehszlovák vidéki bajnokságnak a brünni Zidnice-nek a meghívása a SzAK.-hoz, amely a husvéti ünnepekre óhajtja megnyerni a legjobb magyar vidéki csapatot.

Rázsó megtért. Budapestről jelentik: Rázsó az Ékszereszek kitűnő csatára, aki tavasszal Brünnbe távozott az ottani Blue Starhoz, visszatért Budapestre és jelentkezett az MLSz. fegyelmi bizottságánál, hogy ismét az Ékszereszek csapatában akar játszani. A fegyelmi bizottság a jövő héten dönt Rázsó ügyében.

Norvégia gyorskorcsolyázó bajnoksága. Drammesből jelentik: Norvégia gyorskorcsolyázó bajnokságát most tartották meg. A versenyt a finn világbajnok, *Thunberg* nyerte meg a következő

időkkel 500 m.: 1. *Thunberg* 45.1 mp. 1000 m.: 1. *Thunberg* 1 p. 33.8 mp. 5000 m.: 1. *Thunberg* 9 p. 5.1 mp.

Nemzetközi slugróverseny Dawosban. Dawosból jelentik: A ma megtartott nemzetközi slugróversenyben a német *H. Hochberg* 1275 ponttal győzött a norvég *Thoresen* (1295 pont) és a svájci *Altenburg* (1454 pont) előtt. *Hochberg* ugrásai: 34, 34, 33 m., *Thoresen*: 34.5, 34, 32 m., *Altenburg*: 33, 32, 31.5 m.

A Sand közgyűlése. A Sand február 1-én tartja tisztújító közgyűlését a Nard klub teremben. A vezetőség kéri a klub tagjait, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1925. január 22.

Budapest deviza 1144—1164, valuta 1164—1170.

Berlin deviza 682—684, valuta 678—682.

Bécs deviza 1164—1168, valuta 1142—1148.

Trieszt 39.40—39.60.

Zürich, jan. 22. Zárlat: Beograd 8.50, Páris 28.10—28.84, London 28.30, Newyork 518.50, Milanó 214.25, Amsterdam 209.75, Berlin 123.50, Bécs 73.25, Szófia 375, Prága 15.55, Varsó 100, Budapest 72, Bukarest 275.

Beograd, jan. 22. Zárlat: Páris 333—334, London 294.40—294.50, Newyork 61.48—61.50, Milanó 254—254.50, Amsterdam 24, Berlin 14.80, Bécs 8.70—8.72, Prága 184.50—184.75, Budapest 8.65, Genf 11.84—11.85, Bukarest 32.50—32.75.

Noviszadi terménytőzsde, jan. 22. A terménytőzsdén a forgalom mérsékelte, az irányzat esendes. Kötések történtek: *Bácskai* búzában, 75—76 kg.-os 470 dinár, 75 kg.-os 462.50 dinár, szerémi 75 kg.-os 460 dinár, Tengeri bácskai 210

Felhívás!

Mezőgazdák! Répatermelők!

Jugoszlávia valamennyi cukorgyára, hogy a mezőgazdákat és répatermelőket minél könnyebben kiszákmányvolhassa, kartellbe tömörült.

Ezzel a kartellel szemben egyetlen méltó válasz lehet: valamennyi répatermelő nemzetiségre és felekezetre való különbség nélkül ugyan-csak kartellbe tömörüljön.

Ezen célunk eléréséhez a következő mezőgazdasági központi szervezetek egyesültek, hogy a mezőgazdák és répatermelők közös érdekeit megvédhessék:

Glavni Savez Srpskih Zemljoradničkih Zadruga beogradi fiókja. »Agrária« mezőgazdasági központi szövetkezet Novisad.

Savez Agrarnih Zajednica za Bačku, Banat i Srem Novisad.

A felsorolt szövetségek minél szorosabb együttműködése, továbbá a Vajdaság és Szerémiség valamennyi mezőgazdasági szervezete, egyesülete, szövetkezete tegye lehetővé, hogy a répatermelők és a fogyasztók minél hatékonyabban védekez-hessenek.

F. é. január 26-án d. e. 10 órakor az összes szervezetek kiküldöttel Novisadon a városházán értekezlet-re ülnek össze, amelyhez minden mezőgazdasági szervezet, egyesület vagy szövetség két delegátust küldjön ki, akik hozzák magukkal saját községük területén beültetett répaföldekről készített írásos kimutatást. Ezen az értekezleten a répatermelők minden panaszát és sérelmére szóba fog kerülni és azon fog megalkudni az ipari termények fogyasztói szövetsége.

1925 január 27-én d. e. 10 órakor Novisadon a Szabadságtéren a répatermelők általános kongresszusa lesz.

Az »Agrária« központi mezőgazdasági szövetkezet szintúgy a szervezeteken kívül álló mezőgazdák, akik nem tartoznak a fentemlített szövetkezetek valamelyikébe, a Futaki-uti Aranyhordó vendéglőben gyülekeznek, ahonnan testületileg vonulnak a Szabadságtérre.

A kongresszusra érkező mezőgazdák a pályaudvaron ne adják le vasuti jegyeiket, mert minden valószínűség szerint jegykedvezményben részesülnek.

Mezőgazdák! Fel a répatermelők kongresszusára!

A megjelentek nagy száma igazolja, hogy a mezőgazdák megtudják érdekeiket védeni. Gondoskodjatok ezen felhívás széleskörű terjesztéséről.

„Agraria“ mezőgazdasági központi szövetkezet

FELHÍVÁS

Tisztelettel jelentem, hogy *Obedar Bosko* ur és neje *Till Mariától* az *Alexa Santitya-u. 37.* szám alatti házat a benne levő vendéglővel megvettem.

Felhívom *Obedar Bosko* és neje esetleges hitelezőit, hogy követeléseiket, kielégítésük végett 1925. január 26-áig jelentsék be, mert a későbbi jelentkezőket nem veszem figyelembe.

Senta, 1925. január 18-án.

Huszák Nándor vendéglős.

NYILTTÉR.

Özvegy Friedmann Dánielné mint anya a maga és alulírott gyermekei és unokái nevében a fájdalomtól. Isujtva jelenti, hogy fia

Dr. Faragó Géza

subotica-i orvos, folyó hó 21-én, életének 49 évében hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 23-án d. u. fél 3 órakor lesz az Agina-ulica 13 sz. házból.

Subotica—Sombor—Kun Szent-Márton, 1925 január 22-én.

Dr. Déri Józsefné, Faragó Dezső testvérei.
Dr. Déri József, özv. Dr. Richter (Dr. Faragó) Józsefné, Faragó Dezsőné s. g. ora és sógorai.
Faragó Anny, Faragó Gyuri, Faragó Anny unokahugai és unokái, cse.

Munkás életét a szenvedőknek és szegényeknek szentelte, áldott legyen az emlékezete

Mély fájdalommal jelentjük, hogy

Dr. FARAGÓ GÉZA úr

az „Alkotás” páholyának és szövetségünknek több mint évtizedes bajnoka f. hó 21-én 49 esztendőskorában az Örök Keletre költözött.

A szenvedőknek segítője, minden szép, jó és nemes törekvéseknek hűsége istápolója volt és ezért embertársainak becsülését érdemelte ki. Az emberiséggel szemben megtette a kötelességét.

Földi maradványait f. hó 23-án d. u. 1/23 adjuk át az enyészetnek, emlékét pedig szívünkbe vesszük.

Subotica, 1925. január 22.

„S. varanje — Az Alkotás”
szabadkőműves páholy

Kerületi Munkásbiztosító Pénztár igazgatósága fájdalommal jelenti, hogy a pénztár 18 éven át volt buzgó, hűséges és lelkiismeretes orvosa, az orvosi tanács elnöke

Dr. FARAGÓ GÉZA úr

folyó hó 21-én elhunyt.

Subotica, 1925 január 22-én.

Emlékét az igazgatóság örizni fogja!

A „Zorka” műtrágya- és vegyészeti gyár igazgatósága és alkalmazottai fájdalommal jelenti, hogy

Dr. FARAGÓ GÉZA úr

f. hó 21-én elhunyt.

A megboldogult két évtizeden keresztül volt lelkiismeretes, odaadó gyári orvosunk, kiben mindannyian nagyrabecsült és hűséges barátot veszítettünk.

Emlékét mindenkor szeretettel és kegyelettel fogjuk megőrizni!

A Subotica-i Önálló Iparosok Betegsegélyező Egyesülete fájdalommal szíven jelenti, hogy az egyesület orvosa

Dr. Faragó Géza ur

folyó hó 21-én elhunyt. A megboldogultban az Egyesület megalakulása óta ügybuzgó orvosát veszítette.

Subotica, 1925. január 22-én.

Az Elnökség.

Nyugodjék békében!

EGYENSÜLY

Irtá: Charles-Henry Hirsch

Goyave tanácsos ur szétteregette íróasztalán azt a nagycsomó aktát, amelyeknek eldöntése a közeli napokban eléje kerül, de egyáltalában nem gondolt arra, hogy mi van a nagy iratkötegekben. Gondolatai messze szálltak. Fszébe jutott felesége, Madame Goyave, aki bizony nem volt már egészen fiatal, azután Myrrhine de Bétula, aki viszont olyan volt, mint egy csokor friss, nyíló róza, és egy-egy gondolatfoszlány jutott a bridge-asztalnak is, egy diszkrét vacsorának négy szemközti valamelyik előkelő vendéglő különszobájában és feltűnt gondolatában egy hivatalos ebédnek képe, amelyen az ételek rossz szagúak voltak, de a jelenlévők — politikai karrier szempontjából — legelsőrangúak.

Madame Goyave maga volt az unalom. Myrrhine a testté vált nevetés. A lánynak jóformán semmi súlya nem volt és mégis olyan gödröcskék voltak az arcán és a bőrén mindenfelé, hogy meg lehetett boldulni tőle. És sokba került nagyon...

A tanácsos ur rendben tartotta kiadásait és tudta, hogy sem atyai örökségét nem szabad a kis nőre elpazarolnia, sem nem nyulhat kedvteléseinek kielégítésére ahhoz a hozományhoz, amelyet feleségével kapott. Egyszerű utat választott. Gyakran látogatták meg azok a felek, kiknek ügyében nála volt a döntő szó és ő mindig változatlanul komor arccal fogadta őket. Az ügy a látogatás elején mindig rosszul állt, bajok voltak, katasztrófák fenyegettek, azután a látogató zsebéből csendesen az asztal sarkára vándorolt egy boríték, amire a beszélgetés menete megváltozott. A tanácsos ur maga volt az elragadó kedvesség, a charme, a bübáj és kijelentette, hogy az ügyet kedvezően fogja elintézni, hiszen kedves barátjának esete a nappal is világosabb.

A tanácsos ur felhívta Myrrhinet:

— Hogy aludtál drága Bududu? És annyira elmerült a beszélgetésben, hogy csak arra riadt fel, amikor inasa egy névjegyet tett le asztalára. Ekkor hirtelen hivatalosra vált hangon így fejezte be a beszélgetést:

— Természetesen, ahogy parancsolja, kegyelmes uram!... Hogyne, kegyelmes uram! Boldog vagyok, hogy szolgálatára lehettem, kegyelmes uram!

Még hallotta, hogy a telefon tulsó végén egy drága női hang belenevetett a készülékbe:

— Jött valaki, drága Bududu? Szervusz aranyos! — Aztán letette a kagylót.

A szolgálhoz fordult:

— Ha csengetek, bevezeti ezt az urat.

Tudni kell ugyanis, hogy Goyave tíz órára rendelte magához Cloquin urat, aki a Dumeunier kontra Cloquin-ügyben akarta igazáról meggyőzni. Tizenegy órára viszont Dumeunier jelentette be látogatását.

Cloquin belépett, Goyave intésére helyet foglalt és hosszan elpanaszolta az ügyet. Goyave türelmetlenkedett:

— Uram, ön nem hagy semmit az ügyvédjének, aki pedig eljár ebben az ügyben. Uram, ön feleslegesen sokat foglalkozik a részletkérdésekkel. Uram, az ön ügye igen rosszul áll.

Gyakorlott szeme már észrevette, hogy Cloquin keze kabátjának bal belső zsebe felé nyul és egy borítékot húz elő. Ő felemelte az előtte fekvő aktacsomót.

— Láthatja: most is az ön ügyével foglalkozom. Komplikált dolog, mondhatom nagyon komplikált...

A boríték diszkrétan odacsuszott az asztal sarkára és a lezuhanó aktacsomag azonnal elfedte.

Ebben a pillanatban megváltozott a társalgás menete. Színházról, társalgásról, nagyvilági életről beszélgettek és Goyave háromszor is visszatartotta Cloquin, amikor az menni akart. Végre tizenegyet ütött az óra és belépett a szolgál, névjeggyel a kezében.

— Igazán nagyon sajnálom, — mondta Goyave — de látogatóm érkezett...

Cloquin elment. Goyave feltépte a borítékot: huszezer frank volt benne.

Az új látogató Dumeunier volt. Zsakettban, sárga kesztyűvel a kezén lépett be a tanácsos szobájába és szemmeláthatóan idegesen várta, hogy az megkérdezze, mi járathat van. A bevezető formalitások után Goyave hátradőlt székében és így szólt:

— Uram, az ön ügye nagyon rosszul áll. Mint láthatja, éppen az ön aktáit tanulmányozom, de mondhatom, a dolog nagyon komplikált, nagyon komplikált.

Dumeunier ur jobbja ekkor óvatosan elindult a zsaket bal belső zsebe felé, ahonnan egy boríték került napfényre. Néhány másodperc múlva ugyanez a boríték az íróasztal szögletén pihent és a lezuhanó aktacsomó elfedte.

Mikor Dumeunier ur elhúzózott, Goyave felszakitotta a borítékot:

— Ez is huszezer frank!

Egy pillanattal elképedten nézte a bankókat, aztán zsebre vágta a borítékot és elnevette magát:

— Legalább helyre van állítva az egyensúly és szabad lelkiismeretem szerint cselekedhetem.

Értesítés.

Értesitem a t. nagykereskedő urakat, hogy Sentán a Homolya Dávid-féle üzletet átvettem és kérem, hogy követeléseiket 8 napon belül jelentsék be, mert későbbi bejelentésekért nem vállalok felelősséget.

Márkus István
fűszerkereskedő, Senta.

598

Tisztelettel felkérjük a helybeli fakeskedő és tűzifatelepes urakat, hogy egy, a saját érdeküket érintő fontos ügyben folyó hó 25-én d. e. 10 órakor a kereskedelmi egyesület (Lloyd) olvasótermében megjelenni sziveskedjenek, amikor is bátrak leszünk ezen ügyet közelebbről megismertetni. Az idő rövidsége miatt legcélszerűbbnek látjuk a meghívást ezúton eszközölni és reméljük, hogy az értekezleten a kartárs urak teljes számban megfognak jelenni.

Kartársi üdvözléssel
Maxim Ilijević
Béla Pál

600

Földvári Lajos sombori kereskedő egy sombori halálesettel kapcsolatban olyan alávaló kijelentéseket imputált nekem, hogy válaszul itt a nyilvánosság előtt kell kijelentem róla, hogy tudatosan állított olyasmit, ami nem történt meg. Ezt a kijelentést sokkal súlyosabb formában is megtehetném s ezért mindenütt helytálló.

Sombor, 1925. január 20.

Kertész Lajos

Árverési hirdetés

Özvegy Rogics Péterné közhírré teszi, hogy e hó 26-án, hétfőn délelőtt 10 órakor a városháza előtt Rozenfeld Márk helybeli lókereskedő terhére és veszélyére dr. Miladinovics Radivoj helybeli kir. közjegyző ur közbenjöttével nyilvános árverésen elad egy 5 éves fekete paripát.

591

A vojvodina-i építőmesterek folyó hó 25-én Somborban a Sloboda szálló nagytérképében tartandó alakuló közgyűlésére meghívjuk a t. tagtársakat s kérjük, hogy teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

A választmány.

600

Keresünk megvételre

2.0 méter 60 cm. távolságu 5-6 kg. sul. u

sinpárokat

Mirko Steiner i Sinovi Novisad
Veliki-Liman, a Kamenica-i utcai vasuti
sorompónál. Telefon 360.

„DAMA”

FEHÉRNEMÜSZALON

Tolstojeva (Ódor) ul. 21

Jutányos áron készít:

női- és gyermek-fehérműt, hozott és saját anyagból, azonkívül

pyjamákat, ágygar-nitúrákat, stórokat stb. a legszebb kézimunkával. 9007

GÉPHIMZÉS

(Damborírozás) gépászur, rombbehuzás és plissé a legszebben és legolcsóbban készül

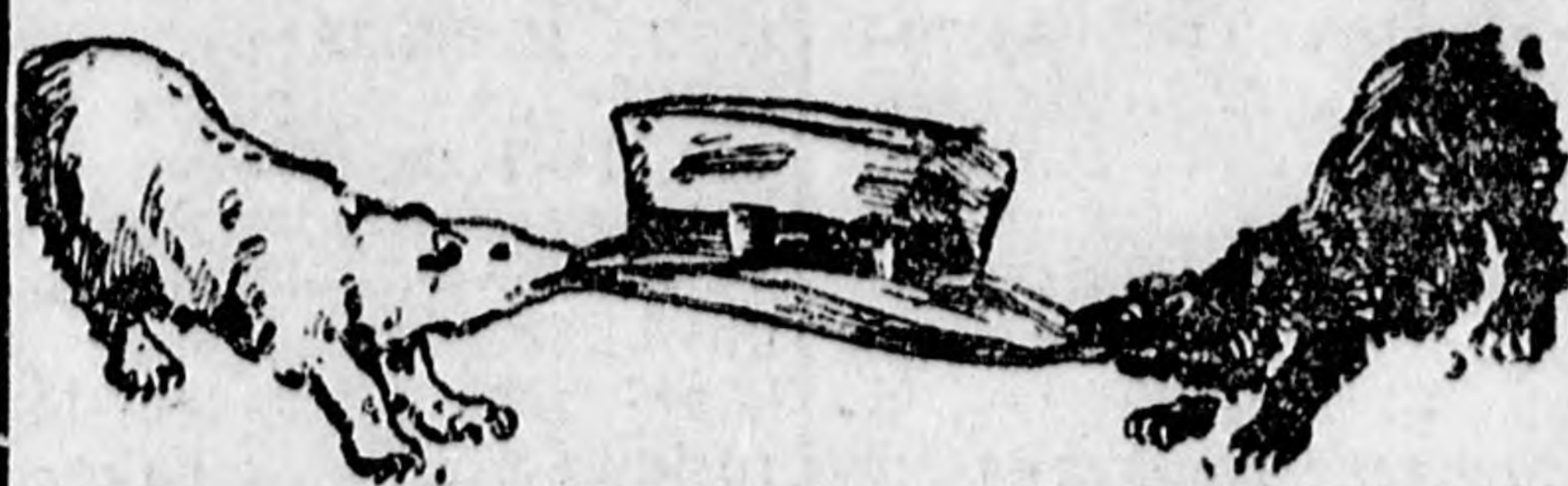
GOMBOSNÉ BÜN JULISKA

divatszalonban SUBOTICA, Karadžićeva ul. 6., Báranykőz
Vidéki munkák azonnal elkészülnek. 427

PARFÖM KÖLNIVIZ KÖZMETIKAI CIKKEK KAIČNÁL LI GOLCSOEBAN Subotica, Rudičeva ul.

Sapka és kalap különlegességek

legolcsóbb beszerzési forrása. — Állandó raktár valódi Borsalino kalapokban

WEISZ HENRIK SUBOTICA

Jela i eva ul ca 5. — Kiskápolna mellett

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. Subotica Telefon 190 sz.

Távirateim: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota
Telep: Sentai put.

MOQUETTE-, GOBELIN- és SELYEM BUTORHUZATOK, FÜGGÖNY ÉS DRAPERIA ANYAGOK, KOKUSZ, SPÁRGA és GYAPJU FUTÓSZÖNYEGEK,

PERZSA és SMYRNA SZÖNYEGEK

NAGY VÁLASZTÉKBAN. PATENT ROLETTA RUDAK

AJÁNL: LÓPOKRÓCOT, TŰZOLTÓ- és KERTI TÖMLŐKET, UJ LISZTES, GABONÁS, GYAPJU-, TOLL-, KOMLÓ- és SZALMAZSÁKOKAT. MATRAC- és ROLETTA SZÖVETEKET JUTÁBÓL és LENBŐL, MINDENMŰ HÁZIVÁSZNAT, ZSINEGET, KÖTELET és HEVEDERT

FONVÁELADÁS és KÖLCSÖNZÉS

J. N. Schulhof d. d. Osijek

Jugoszlávia legrégebb és legnagyobb fával égető mészművek

Ajánl

beremend-harsányi kőből égetett, elsőrendű, fehér,

darabos meszet

Minden mennyiség azonnal szállítható. Kizárólagos képviselő a Vajdaság részére

Révai Adolf, Subotica

Telefon 5-51.

RADIO!

Világhírű olasz S. I. T. I. gépek és **RÁDIOALKATRÉSZEK** állandó raktára. Szakszerű felszerelés, antennaépítés képzett és elsőrangú munkaerőkkel.

Pallas Rádióvállalat

a S. I. T. I. gyár jugoszláviai képviselője

Subotica, Kujundžičeva ulica 4.sz.

KÉT MANIKÜRÖZŐ
és egy ügyes fodrász nő a leggyorsabb és legkényelmesebb felvétellek Kummerkammer Sombor

ZONGORÁK és PIANINÓK

elsőrendű bécsi és berlini gyár műanyag részletek fésre is készített áron kaphatók

Ifj. KLEIN KÁROLY
zongoraraktaiban
Novi-Úrban, Kr. Petra u. 381

ZSIDÓ KÖNYVEK

- Gilányi Mór: Zsidó zeneköltők. 10 D
  - Lukács Zoltán: Szocializmus és a zsidó nemzeti mozgalom 10 D
  - Ulmann S. Sándor: Dédnagyapám testamentuma 10 D
  - Orosz-zsidó novellák 10 D
  - Dr. Frisch: Magyar zsidó oklevéltár 70 D
  - Dr. Hevesi, Dr. Blau, Dr. Weisz: Etika a talmudban 40 D
  - Israelita magyar rodalmi társulat évkönyvei 75 D
  - Dr. Kecskeméti: A zsidó irodalom története 90 D
  - Dr. L. w Immanuel: Száz beszéd 100 D
  - Bir E tvő József: A zsidók emancipációja 25 „
  - Goldzieher Ignac: A zsidóság vallásos életéről I. 25 D
  - Blau Lajos: A Talmud 25 D
  - Kiss Arnold: Gabirol élete és költészete 25 D
  - Heller Bernát: A zsidó mese 25 D
  - Goldzieher Ignac: A zsidóság vallásos életéről II. 25 D
  - Sebestény Károly: Makai Emil 25 D
  - Dr. Rubinovics: Kiss József 25 D
  - Patai József: Héber költő, két kötet füzve 150 D
  - Patai József: Héber költők, két kötet díszkötésben 200 D
  - Péchy Simon: Szombatos im dősges könyve 100 D
  - D. P. K. M. sa: Tomp Mihály és a biblia 55 D
  - Szentírás az első próféták 75 D
  - Szentírások 75 D
  - Dr. Wenetiner Lajos: A zsidóság szervezete az Európai álamokban 75 D
  - Dr. Guttman Simon: A béke gondolata a bibliában 25 D
  - Mészáros: Négy fiu, elheszélés a zsidó népeletben 50 D
  - Dr. F. c. : A zsidó 45 D
- Megrendelhetők a **KURIR** könyvkiadó vállalatnál Suboticán
- A könyvek ára postabélyegben is beküldhető. Portó kötetenként 1 dinár.

Elsőrendű **BOGNÁRKŐRISFA**
és egy kisebb tétel **SZILFA**, továbbá vágott **TÖLGYFASZŐLŐKARÓT**
komplett vagontelekekben szállít
Mitrovačka paropila d. d. Sremska-Mitrovica

TRAFIKANT GABOR
ELŐNYAJÁNLATA
Telefon 4-65. SUBOTICA Telefon 4-65

a „ZORKA”
Első Jugoszlávai Vegyipar R. T. képviseletében
Sósav, Kénsav, Accumulatorsav, Rézgálic, Vasgálic, Glaubersó, Calcionalt Sulfat
6192

a „SHELL-COMPANIE” képviseletében:
„SHELL” gépolaj
„SHELL” hengerolaj,
„SHELL” padlóolaj,
„SHELL” nyersolaj (motorolaj)
„SHELL” benzín
„SHELL” petroleum.

AZ EREDETI VINGAI BONBONOK

kizárólagos gyártója — Drašković eredeti receptje alapján — az S. H. S. részére az Ambrózia Cukorgár Veliki-Becskereken. Szétküldés 50 dobozonként postán bárhova. Kereskedőknek rendelésükhez — a közönség részére való szétosztás végett — próbadobozok ingyen mellékelhetnek

AMBRÓZIA R. T.
VELIKI-BECSKEREK

Ügyes és a Bácskában jól bevezetett **rövidáru utazók kerestetnek**

20 év óta fennálló vojvodinai nürnbergi és rövidáru nagykereskedő céghez. Csakis szakmabeli és a szerb, magyar és német nyelvet teljesen bíró urak küldjék ajánlataikat a fizetési feltételek megjelölésével a kiadóhivatalba.

KŐSÓ és ŐRÖLT KŐSÓT
minden mennyiségben szállít azonnal

BRAĆA OFNER SÓMALOM NOVISAD
Távirateim: Braća Ofner. — Telefon 327.

BUTOR

tömör keményfa, elsőrangú gyártmány. Versenyen kívüli árak! Nagyban és kicsinyben. Teljes hálószoba berendezés I-a keményfából 4400 din.-től feljebb
Teljes ebédlő berendezés divatos 12.500 din.-től feljebb
Teljes konyhaberendezés fehérre lakkozott 1950 din.-től feljebb
„DOMUS” bútorgyári-erakat Bernat Pessing Novisad, Zeljeznička ulca 105-107, Mitrovica, Planička-ul. 9-11.

Kávéháztulajdonosok és vendéglősök figyelmébe!

KEDVEZŐ ALKALOM!

a sombori tiszt Otthon vezetősége bérbeadja az Otthon épületében levő nagy kávéházat, amely egy modern kávéházhoz szükséges helyiségek teljes inventárából és berendezéséből áll. A feltételek bármely hétköznapon d. e. a tiszt Otthon gondnokánál megtekinthetők. A bérlet a szerződés aláírása és jóváhagyása után a bérleményeket azonnal átveheti.

Sombor legelőkelőbb és legjobb étterme a **Kafe-Restaurant „Beograd”**. Minden kedden és csütörtökön este shymmi, szerdán és szombaton délután tea-tánc. Tulajdonos: özv. Lukács Józsefné, a vasuti restauratio 10 éven át volt tulajdonosa.

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Január 22-24 estét. — szombat
Jókai ünnepély alkalmából

Egy-dolláros leány
Világatrakció 6 telvonásban
Főszereplők:
LOTH ILA RAJNAI GÁBOR
VENDREY FERENC
Zenekari kíséret

Január 22-23 estét. — vasárnap
Világatt akció!

A CSATA
Claude Farrère regénye 8 felv.
Főszereplő: HAYAKAWA Janán
szimész. A csata szenzációja a
osui mai
orosz-japán háború

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címező kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkérdezőkhez válaszbelvéllyel mellékiendő.

Házvezetőnőnek elmenne 30 éves, jómegjelenésű nő magános urhoz vidékre is. Cimeket a kiadóba kér. 560

Eladó malom Baisa mellett, két hold földön lévő, buzaörlésre is. Magános motor, három iárral, három lakóépülettel együtt. Tóth Mihály. Baisa. Bácska. 220

Eladó egy jókarban lévő 8 HP máv. lokomobil eselőgarnitúrával. Görög Lászlóné Senta. 320

Óbor, fehér, 50 hektoliter, eladó. Érdeklődni lehet Berger-malomban, Subotica. 470

Hat. eng. zálogintézet, Aleksandrova u. 4, arany-, ezüst- és ruhaneműekre előnyös kölcsönt nyújt. Zálogból visszamaradt ruhaszövetek olcsón eladók. 518

Szivógázmotor eladó

80-92 lóerős, üzemben megtekinthető Cim Hengermalom Torda (B. ná) 530

Gyógyszertár szép berendezéssel haláleset miatt azonnal eladó. Lőrincz gyógyszerész. — Ridjica, Bačka. 497

Bérbeadnám vagy eladnám villanyerőre berendezett autó- gép- és mechanikai-műhelyemet. — Egy drb kétüléses autó és anyag szintén eladó. Daubner autogarage, Sombor. 569

Sentán, Adai-uccában, 180 négyzetméteres porta eladó. Kucora János. Senta, Adai-ucca 12. 613

Zongorahangolásokat és dívtasokat helyben és vidéken elfogad. — A bet Krombholz zongorakészítő ubotica, W. sonova u. 28. szám. 543

KISS ZALOGINTEZETE mindenféle értéktárgyakra kölcsönt ad. Zálogból visszamaradt c. rka 500 méter sőtét zürke finom gyapjuszövet, szállításra; v. férfi, női rajlán és tellkabátnak való. Ekszerek, ruhák, kabátok, fehérneműk és minden más tárgyak állandóan olcsón eladtnak, Subotica i. kör. Bogovičeva (Kinizsi) ul. 12. 5697

12 HP szivógázmotor, 38-as köifarat, körfűrész, baltázó, potom áron eladó. Ujváry, Temerin. 463

Forgalmas szálloda, étterem és kávéház mozival, bányász városban, családi ügyek miatt eladó. Cim a kiadóban. 389

Eladó bácskai nagyközseében 30 év óta fennálló jóforgalmu fakereskedés modern épületekkel. Cim a kiadóban. 443

Eladó kávéház, étterem, szálloda 20 berendezett szobával Jugoszlávia nagyobb városában. Cim a kiadóban. 423

8 HP fogaskerekes, 8 HP láncos magánjáró gépészőgarnitúrák olcsón eladók. Ujváry, Temerin. 462

Rövid zongora, palisanderfából, olcsón eladó. Urošević Joca, V. Beckerek, Liubljanska u. 534

Emballage (guta) 16 állapotban, kilónként 14 dinárért (csak 10 kilós tételekben) kapható; Ignac Grossberger kézműárkereskedésében, Subotica, gimnáziummal szemben. 604

Eladó egy könyvű stráti. Mezőtekinthető Stine Grgića u. 6. 520

Eladó egy Anker, 60 centiméteres vágógép, egy kézi fűzőgép, 20.000 klammerral, 3-3 nagy szekrény garmond és ciceró kenverírás, Haimann István, B. Topola. 611

Vendéglő, forgalmas, vasúti állomásnál, magyar községben, mindenféle kereskedésnek alkalmas, nagy épülettel, szép szőlővel és nagy gyümölcsösökkel, betegség miatt eladó, Erdélyi, Sremski-Čakovec. 612

Eladó zongora Sentán, Érdeklődni lehet Keceli István karmesternél, Muskatirovičeva u. 6. 608

Zobnaticzapusztán 28 lánc szántó tanyai épületekkel eladó, Tudakozódní Postanska u. 11. 588

KÜLÖNFÉLE

Perzsa, szmyrna és mindenféle gyári szőnyeg szakember javítása, tisztítása. Nagy darabokat házánl javít vidéken is. Mekt a szőnyeggyár Subotica Aleksandrova ul. 9. 325

Jó házból való izr. leány butorozott szobát azonnal kaphat. Cim a kiadóban. 546

Somborban csinosan butorozott szoba kiadó, Radišić u. 27. szám alatt. 567

Butorozott szoba kiadó 1-2 személyre. Postanska u. 5. 539

Elveszett egy Jankó Radoljević névre szóló munkakönyv. Beesületes megtaláló kéri, hogy a VI. körű rendőrlaktanyába adja le. 585

LEVELEZÉS

Titoktartás. Levél későn érkezett. Szombaton délután jelzett időben és helyen várjuk. Palić. 590

Saldakontista

(nő)
szép írással, gyors munkás alkalmazást talál
LEDERER LEÓ
cégnél
Somborban

FOGLALKOZÁS

Komoly szakembert vagy leányt a rövidárszakmában keresek jó fizetéssel. Szerbiül tudók előnyben. Cim a kiadóban. 540

Tőkeerős társat keresek szabadalmazott iparcikk gyártásához. Bega-hirdető és közvetítő. V. Beckserek, a főpostával szemben 506

„ATOM” Subotica

Samottanyag, öntőhomok és használt deszka kapható. 9704

Bánáthban és Bácskában jól bevezetett utazói túzifa- és szénszakmában azonnali felvételre keresünk. Cim e lap kiadóhivatalában. 592

Gépbírókat keresek azonnalra. Cim a kiadóban 550

Érettségizett tisztviselő bankba, esetleg más szakmába állást keres. Beszél magyar, német, szerb és román nyelven. Leveleket »Vagyonilag megbízható» jellegre a kiadóba kér. 544

Ipari Szaklapok

„Lakatosok lapja”
„Gépész”
„Asztalosok lapja”
„Cipész szaklap”
„Szabóipar”
„Bőripar”
cimű újságok megrendelhetőek
„KURIR”
hírlap állatnál
SUBOTICÁN 526

Szakképzett gépész állást keres azonnali belépésre. Vállalja az összes malomgépek szerelését és vezetését, úgy a »Diesel-féle» versolajmotort, mint a villany- és gőzgépet. Beszél szerbiül és németül. Cim: Karl Rops, Subotica, Botičeva ul. 18. 619

Destillációs Drvo D. D. Zagreb-Tešić Ajánl elsőrendű retorta faszenet vagonú elben. — Képviselő Subotica részére Révai Adolf Subotica 529 Telefon 551.

Intelligentes, deutsches Fräulein zu 5-jährigem Mädel gesucht. Serbisch sprechende beforzucht. Vorzustellen Pollak, Scotus Viator u. 26. 541

Sombori határban, a várostól 4 km.-nyire, műút mellett, 13 kat. prima

szántóföld

eladó. — Bővebbet: dr. Veselovsky József ügyvédi irodájában. 571

Jó munkás butorasztalos állandó munkára felvétetik. Pintér Kálmán, Ada. 607

Keresek egy kisasszonyt 3 kis gyermek mellé falura. Cim: Ledniczer, Ulma, Vršac mellett. 605

Utazó rövidárszakmában, teljes képzettséggel bír. Bačka, Bánáthban jól bevezetett, február 15-ikére állást keres. Cim a kiadóban. 597

FÜLBEVALÓK 14 karátos aranyból 50.— dinártól, cigar-titárcik és ródiumok művészi kivitelben valódi ezüst és alpakából
SOKLJOS óras- és ékszerszerei Subotica, Radišić u. 4.

Keresünk ügyes, önállóan kiszolgáló manufaktúrista segédet, ki németül, szerbiül és magyarul beszél. Weisz és Wittenberg, Ridjica. 451

Periektor Buchhalter, völkommen selbständiger, deutscher, serbisch, kroatisch, slovenisch, ev. italienischer Korrespondent mit I-a Referenzen, übernimmt Stundenarbeit. Geil, Anträge sub No. 587 an die Administration. 587

VÉTEL-ELADÁS

Eladó egy egész új zöld, moketgarnitúra, mely áll 2 fotel és egy diványból. Cim a kiadóban. 583

Akar a **csuztói** és **reumától** véglegesen megszabadulni??

A reuma súlyos és nagyon elterjedt betegség, amely nem kímél sem szegény sem gazdagot, al ozatait egyformán szedi a szegények kunyhóiban és a gazdagok palotájában. Nagyon sokféle alakban jelikezik e betegség és sok olyan beteg ég van, amelynek ugyan más nevezést adnak, de ez semmi más mint reuma. A fájdalom hol a vé tagokban és izületekben jelentkezik, hol me dagadnak a vétagok, másszor meg összehuzza a kezét és a lábát, szu. os, szárga és különböző testrészeken sőt sok esetben a szemgyen eség is reumatikus és csuzos megbetegedés folyam nyja.

Amilyen sok a lakban jelentkezik ez a betegség, épen olyan nagy a száma a különböző gyógyszereknek, erősságoknak, keveré eknek és kenőcsöknek stb. is, am lyeket a szenvedőknek uton-utfélen ajánlanak. De a legtöbb il en gy szyer nem gyógyít, hanem legfeljebb csak miú javulást idéz elő. Mi a természetes gyógymódot ajánljuk Önnek.

Mi biztos gyógyulást hozunk.
A mi kuránk kitünő és gyorsan hat. Uj hírek szerzésére elf tároztuk, hogy bárkinek, aki ir nekünk

Teljesen ingyen megküldjük ami rendkívül érdekes és fontos értekezésünk. Aki tehát fájdalomtól vé geseen meg akar s abadulni, írjon még ma a következő címre: **AUGUST MÄRZKE, BERLIN-WILMERSDORF Bruchsalerstrasse 5. Abteilung 313**

1 vagon buzáért

- adok
- 1 drb. Ford-autót vagy 1 drb. Traktort
  - 2 drb. külső gummi
  - 2 „ belső gummi
  - 150 kg. autóbenczin
  - 15 kg. autóolaj
  - 2 drb. gyújtógyertya
  - 1 drb. szijtárcsa
  - 2 „ villanylámpa fel-szerelve
  - 1 „ regulátor
  - 1 „ vízmentes takaró (Olivér-ekék külön fizetendők)

KLEIN GÉZA SUBOTICA
Telefon 55 Sürgöny: Lakklin e!

A legelegánsabb férfi ruhák Ungár Ferencnél Subotica Cyril Metod-trg 5. alatt készülnék

A szerkesztésért felelős dr. FLNYVILS FERENC. Nyomatott a kiadó tulajdonos Minerva (ezelött Bácsmegyei Napló) Nyomda és Laphidő R. T. Körforogógépén Subotican.